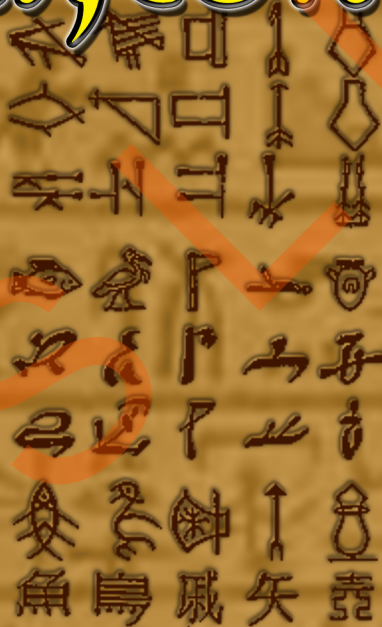

ဝိဇ္ဇာဂီတံ; ဝိဇ္ဇာလိဂ်လံးတံး

လုင်းတံးဟု;

စုခဏ်းခဏ်းပခဏ်းပခဏ်း, တွခဏ်း

၁၈:၀၀, ၂၁.၀၄.၂၀၀၈ (ဇ.ဇ - မှ - Z) တိတံး။

ပိုဆင်းဂိုဝ်း လိက်လားတံး

လင်းလုံးလှေ

စုဆင့်မံးပေခပ်ပွတ်းကွဆင်,တွဆင်

18:00, ၂1.0၂.၇008 (၁၈.၁၈ - ၆၇ - Z) တိတ်။

MSLV T

ပိုခင်းဂီဝ်းလိက်လုံးတံး

တၢ်ဂျိးဇီဝ်မၤလံး၊ ကဆၢထၢခင်းလိက်လုံးတံး ပီခင်းဂီဝ်းတူဝ်ခဲ ပိုင်ပီခင်းပိုခင်းလိက်လုံးတံး၊ လံးလတ်းခါမၤမး ဂူးလံးကဆၢတေ့တေ့ယၢဝ်။ ကမ်၊လွံးတၢ် ပီခင်းမၤခင်း၊ဂုဏ်းလံးဂုဏ်းယူ၊ လိက်ဝဲခင်းမိုဝ်းခဲဂမ်းလိပ်သး။ မခင်းလံးပခင်ပိုင်၊ ခါဝဲယၢမၤခင်း၊ တၢင်းဂူထၢတၢ်ဂျိးလွံးမၤတၢင်းခင်းတၢင်းလံးသေ ကင်၊ ပီခင်းမၤယၢဝ်။ ပီခင်းဂီဝ်း လံးပီခင်းမၤကပ်လွံးလွံးယၢဝ်။ ပိုင်လူင်မခင်း ကဆၢထၢခင်း၊ဂၢခင်းလိက်လုံးတံးလံးခါမၤပူခင်းလး၊ လံးလိက်လုံးမၤလွမ်းကဆၢမခင်းခင်း မီးခင်း၊ခဲယၢဝ်။

၁. လိက်ဂၢင်းတူဝ်
၂. လိက်ဂံးသၢခင်း၊
၃. လိက်ထူဝ်၊ငွက်၊
၄. လိက်ဂမ်ယီခင်း
၅. လိက်တူဝ်မူခင်း
၆. လိက်သိုင်တီတံး၊ ခဲသေ မီးမၤလံးကဆၢလံးဂမ်းယူ၊ တေ့တေ့ယၢဝ်။

၁. လိက်ဂၢင်းတူဝ်

ဂူခင်းမိဝ်းခိုဝ်းတံးခဲ ပီခင်းဂူခင်းခိုဝ်းလူင်ခိုဝ်းလိက် ငဝ်းမိုဝ်းလုမ်းဗျာသေ ဗေးတိုခင်းကွက်၊မၤတီးကၢင်းခိုဝ်းလူင် မွင်၊ဂူလံးလွံး (Mongoloid) (ခိုဝ်းဗီဝ်သၢ၊ခိုဝ်းလိက်) ယၢဝ်။ ဂွပ်၊ပိုင်၊ ဂူဝ်ခင်းဂူခင်းဂၢင်းခင်းမၤလး၊ တၢင်းဂၢင်းလိက်၊ လွင်၊ယၢဝ်၊ဗီဝ်၊ တၢ်ဂီဝ်တၢ်ယူ၊ တၢ်ခင်းတၢင်းတီး၊တၢ်ဂီဝ်တၢင်းသၢင်း၊ တၢ်ဂၢ်ဂီဝ်သေဂၢင်း ကွပ်ခင်းခင်းလး၊သွက်၊ဂၢ် တီးလိခင်းခင်းလိ။ တီးပၢင်၊ပၢ်ယိုဝ်းခိပ်ကမ္မံ၊ တီးခွပ်ခင်းခင်းလိခင်းမၤမၤ၊ တီးကွပ်ခင်းသိုလိက်ခိုဝ်းခင်းသေ လွင်၊လွင်၊ကွပ်ခင်းခင်းခင်း၊ ထိုင်တီး၊ပီခင်းလုမ်းပီခင်းလိက် သမ္မံကွပ်ခင်းဂီဝ်တံး ပီခင်းမၤခင်း၊ပီခင်းမိုဝ်း မၤလွမ်းထုင်ခင်းတၢ်၊ပိုင်၊ တီးလိခင်းလိခင်းပိုင်မၤတီးတံး။ မိုဝ်းလုမ်းလိက် ခိုဝ်းလိက်တၢ်ပီခင်းမၤ ပူ၊မွပ်ခင်းယၢဝ်ခိုဝ်းတံးခပ်လိက်ခင်း မၤသု၊မၤပၢင်းသင်းတၢင်းမခင်းတီး “ထုင်ခင်းခင်းတၢ်ဂီဝ်” ခင်းလိခင်းလိခင်းလူင် ကေးသီးယွဲးပွတ်းဂၢင် လိခင်းခိုဝ်းကွပ်ခင်းခင်း၊ဗျာ၊ပု၊ မွက်၊ပီခင်း 3500 လိက်ခင်း ခပ်ပေးမၤပုဂ်းပွင်လိက်ခင်းသေ ယူ၊သင်းမၤ ဂတ်းဂတ်းယီခင်းယီခင်း။ တံးခင်းသမ္မံ သိုဝ်းတၢင်းမၤခင်းတၢင်းမိုဝ်း မၤလွမ်းတီးထုင်ဗီဝ်၊လိက်၊ လိက်၊ဝဲခင်းကွက်၊ ခင်းခင်းတၢ်ဂီဝ် (Tarim) လး၊ တီးထုင်ခင်းခင်းဂူဝ် (Hawng Ho) မၤခင်းယၢဝ်။ မိုဝ်းခင်းခင်း ခိုဝ်းဂူခင်းလိက်ခင်း ပေးမၤလွံးတိုဝ်းဝံ လိက်လုံးမၤခင်း၊လိက်ခင်း၊ ကခင်းဂူဝ်ခင်းယူ၊လင်းခင်းတၢ် လိက်ဂၢင်းတူဝ်ခင်းမၤ မၤဝံယၢဝ်။ လိက်လုံးတံးကခင်းကင်းပိုခင်း၊ ကခင်းလံးမီးမၤလွမ်း လိခင်းခိုဝ်းကွပ်ခင်းတၢင်း ဗျာပီခင်းလိက်၊ပု၊ မိုဝ်းပီခင်း 4000 လိက် မွက်၊ခင်းခင်းခင်းယၢဝ်။ လိက်ခင်း ကမ်၊လွံးလိက်၊ မိဝ်းခင်းသိုင်လး၊ခင်းဂုဏ်း လံးလေးဂၢခင်းသေ ပီခင်းမၤခင်းခင်း။ မခင်းပီခင်းလိက်ဂၢင်းတူဝ်သေ မၤကွပ်ခင်းကပ်လွံးခင်း

လင်းလင်းအေး

လံးရှုမးခင်းခပ်ယဝ်။ မိုဝ်းဗွင်းခေခေ နိုဝ်းဂူခင်းကခပ်တေပိခပ်မးနိုဝ်းတံးခေခေ တိုက်ယူသင်းတီးထုင်
ခင်းခေမိုတုးရိမ်း၊ ခေမိုရှင်းရှင်းထိုဝ်းခေခေ ပူဂ်းတင်းတခင်းမိုင်းယူသင်းဝံ့ခေယဝ်။ လွင်းခေသိုဝ်းတူလှ်း
ခင်း

- ဝိုခင်းတိုခင်းပိုခင်းတံး

- လုဂ်တီးဗယးထိုင်တံး

မိုခပ်ခေင်၊ လီတ်၊ - ဘဲး၊ လိုခပ် - ငါး၊ လာဝ် - နဲး၊ လွတ်ကွခပ် - နဲး၊ လွတ်သုင် - နဲး၊

မး - နဲး၊ မး - နဲး၊ ဂူခင်း - နဲး၊ ဗွင်းခေခေ - နဲး၊ ထိုဝ်းခေ မီးတင်းခေခေလံးတေတေယဝ်။ (လွင်း
ခေ သိုဝ်းတူလှ်းခင်းပပိုခေခေလိဂ်းဂိုခင်းပံး ဝိုခင်းတိုခင်းပိုခင်းတံး တင်းလိဂ်းလံးတံးခပ် ကခပ်ထိုခင်းခွခင်း
လံး လံးမခင်းခွခင်းတံးဝံ့ခေခေတုး။ ကိဂ်းတင်းပပိုခင်း - လုဂ်တီးဗယး တေထိုင်တံး ခေခေလွတ်တုး။)

၇. လိဂ်းဂိုခင်း

ဝံးခေ ဂွင်းရှင်ခေခေဂူခင်း ခေခေလိဂ်းတိုဝ်းကွခင်းမးဗလး၊ လင်၊ဝံးရှင်ခင်းတင်း နံးလုးမးတင်း
လခင်း မိုင်းခေခေလင်ခေခေ ဝတ်းခွခင်းဗယး၊ ခင်းဂူခင်းကေးသီးယွင်း၊ ဂမ်းခေခေ မးပဂ်းဂိုခင်းပဂ်းဗယး
ယူသင်းမးလွမ်းသပ်၊ခေခေခင်းလင် ခေခေသံးခင်း (ခေခေခင်းလင်၊ ခေခေယာင်၊လေး) ယဝ်။ မိုဝ်းဗွင်းခေခေ
တီးယူ၊ကေး ဝတ်းခွခင်းဂိုယာဝ်လိဂ်းမး တင်းခွခင်းမးတိုဝ်းတေ၊ကေး တိုဝ်းခေခေလံးမး တေ၊ဂူခင်းလံးလိခင်း
ပးမိုင်းဗလး၊ လံးဂူခင်းခပ်ခေခေလံး ထိုဝ်းတိုင်းလိဂ်းဂိုခင်း၊ ကခပ်တိုဝ်းတိုင်းခေခင်းတိုင်းတေ၊လေး လိဂ်း
ရှင်းတူဝ်ခေခေဝံ့ယူယဝ်။ လိမိုဝ်းကွခင်းခေခေခွခင်းပံး၊မး၊ မွဂ်း 2300 ထိုဝ်းခေခေ၊ လိမိုဝ်းခပ်ခေတေ၊ယူ
သင်း တီးထုင်ခေခေယာင်၊လေးခေခေ ခပ်ပေးထိုဝ်းဝံ့ “လိဂ်းဂိုခင်း” မးယူဝံ့ယဝ်။ (လွင်းခေ တူလှ်း
ခင်းပပိုခေခေပဂ်းရှင် ကခပ်ခေခေ၊တိုင်းရှင်ခေခေ၊ “ပိုခင်းလိဂ်းတံး ကခပ်ခေခေ၊ဂူခင်းခေခေ” ဗလး။ ပပိုခင်း
မိုဝ်းပခင်းလင် “လွင်းမးတင်းပိုခင်း တံးဗလးခေခေ၊တိုင်းတေ၊ခင်းကွခင်းဂခင်း” ခေခေတုး။)

လိမိုဝ်းပီးမိုင်းခေခေပံး၊မး (က.ပ.ခ) ထိုဝ်းခေခေ နိုဝ်းဂူခင်းတံးခပ်ခေ ပေးတခင်းဗယးဂိုတ်း
သမ်းလမ်းသမ်းသံးသေ သိုဝ်းဗယးတိုခင်းဝတ်းကပ်တီးယူ၊ ခင်းလိခင်းလမ်းဗယး ကေးသီးယွင်းလိင်၊လခင်း
ဝခင်းကွခင်း၊ ဂူခင်းတီးမးသေ ပိခပ်ပူဂ်းတင်းမခင်းမိုင်းမိုင်း၊မးထိုင်ယူ၊တိုင်းတိုင်းယဝ်။ ဂူခင်းမိုင်းတံးတင်း
လံး ကခပ်လံးထွတ်၊တူဝ်းခွခင်း ခင်းလိခင်းလမ်းဗယးခေခေလမ်း သီခင်းတင်းပွတ်းကွခင်း၊ ပိခပ်သီခင်း၊ ခေခေခွင်း၊
ခေခေခွင်း၊ ခေခေလိင် တင်း ခေခေခေခေယဝ်။ သီခင်းတင်းပွတ်းဂခင်းလမ်း ပိခပ်သီခင်းခင်းခေခေမူ၊ကခင်း
(ခေခေတုးပခင်း) ဗလး၊ ခေခေမခင်း၊ ခေခေဂိုဝ်းလင်ထိုဝ်းခေခေဗလးသင်၊ သီခင်းပွတ်းတူဂ်းသမို ပိခပ်သီခင်း၊ ခင်း
ခေခေပရမ်းမးပုတ်တြး (ခေခေခင်းသင်) ဗလး၊ သီခင်းခင်းခေခေတုးလင်း (ခေခေခိုင်းတွင်း၊ ခေခေခေခေ၊ ခေခေ
ဂိုဝ်းဗယးဝခင်းတူဂ်း) သေ တံးလင်၊လံးရှင်းဗိဝ်ထွတ်၊လိတ်၊ဂူ၊ ဂူခင်းလံးတီးထိုဝ်းခေခေယူသင်းယဝ်။

၈. လိမ်းထုပ်ငွန်း

ဝံးသေ ခပ်လုတ်တီးလိမ်းလိမ်းတွန်းတင်မိုင်းခေ၊လင်၊ခေသေ သုတ်ခံသံလုင်းမး တာင်း
 တာင်းခေမိုးလုင်ယာင်၊လေးသေ သမ့်သိုပ်၊လေးလွတ်၊လိတ်၊ဂျ၊ ဂုးလံတီးခေခေ တံးမာင်းလိင်းခေ
 မူခေမးလိမ်းလုံးမံခေခေ၊ (ခေသိုပ်) ခပ် ရှိုးပိမ်းမး “လိမ်းထုပ်ငွန်း” လိမ်းမိုင်းပီးခေတိုပ်၊ပေ၊
 (က.ပ.ခ) 900 လိမ်းခေခေခေယဝ်။ လိမ်းခေသမ့် ဝံးမးရှင်းဝး “လိမ်းထုပ်ငွန်း” ခေယဝ်။ ကခေကိင်ကပ်
 ပိုင်တိမ်းမံခေခေ၊မခေသေ ရှင်းလွမ်းခေခေယဝ်။ ရှင်းခေ၊ လိမ်းမိုင်းခေခေခေ မခေခေပိမ်းတု၊
 ရှင်းလုင်လိမ်းကုပ်ပိုင်၊လွင်းခေခေလေး ရှင်းခေရှင်းခေခေခေခေခေ ကခေ၊လွင်းလိမ်းလုံးကခေခေလေး ရှင်း
 မိုင်းတင်းပတ်းပိုခေ တေ၊ရှင်းရှင်းရှင်းလိမ်းလုံးလုံးပိမ်းမး ရှင်းခေရှင်းခေခေခေခေခေ၊ ပွင်၊ဝး ရှေးရှေးမေ
 လွင်းတိုင်းမခေ ကေ၊တေတေသေ ကခေ၊လေးတိုင်းလုံးရှင်း လုံးခေခေခေခေခေခေခေခေ လိမ်းမိုင်းပီး
 မိုင်း ရှပ်ပာ်၊ပီးရှပ်၊ထုခေခေခေခေခေ တံးရှင်းခေခေခေ ပေးကွခေခေခေခေခေခေခေခေ သင်းသင်းဝံ တီးလေးမိုင်း
 ယူ၊ခေခေ (ယိခေခေခေခေ) ခေလေး လွမ်းသပ်၊လိမ်းလုပ်၊လိမ်းခေခေခေ၊ ကခေတေပိမ်းခေခေခေခေခေခေခေခေ
 ခေ ပိမ်းခေခေခေခေခေ တင်းခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေ လွင်းခေခေခေခေခေခေခေခေ လုံးရှေးဝး
 ပိမ်းခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေ လွင်းတင်းမခေခေခေ လိမ်းလုံးတံးခေ ကွခေခေခေခေခေခေခေ
 တိုင်းတိမ်းမး လွမ်းထမ်းခေခေခေ (ခေ) ခေလေးရှေးပးယဝ်။ လွင်းသု၊သခေခေခေခေခေခေခေခေ
 မခေ
 လုတ်တီးလွင်းသင်၊သွခေခေခေ လိမ်းလုံးလွမ်းသု၊သခေခေခေခေခေခေခေခေ လုံးလေးတိုင်းမး ခေခေခေခေခေခေ
 လမ်းလိမ်းခေ

လွင်းလိမ်းလုံးမံခေ
 ကုပ်ပိုင်၊ခေလေး ခေ
 ယဝ်။ ရှင်းခေ၊ လိမ်းလုံးခေ ယင်းပံ၊ပိမ်းလုံးတု၊ရှင်းရှင်းရှင်းရှင်းရှင်းရှင်းရှင်းရှင်းရှင်းရှင်းရှင်း
 ပိုင်၊လွင်းခေ
 ဝံယူ၊လွင်းလွင်းယဝ်။ ဝံးလင်ပီးမိုင်း 638 လိမ်းခေခေခေ တံးလုံးရှပ်ထုပ်တင်းသု၊သခေခေခေခေခေခေ
 တင်းတာင်းမးထိုင်ခေ
 ခေ လုံးပိမ်းမး လိမ်းထုပ်ထုပ်ငွန်းယာင်း၊ ကခေတေပိမ်းခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေခေ
 ခေ
 (ဂလေးပရခေခေခေ) သေ ခေ
 သခေ
 ခေ
 တု၊ရှင်းတံးလုံးယူ၊ယိခေ
 ကခေ

ခဏ်းခဏ်း (ပိုခဏ်း) ခဏ်းခဏ်းလဲးယဝ်။ တော့တူလဲးကပ်လွင်၊မံတမ်းပိုခဏ်းခဏ်း၊ဝိုင်း ဝိုင်းမိုင်းတံးခွလဲးခဏ်း၊
 ထာင်းခဏ်းလဲးယဝ်။ မိုခဏ်းခဏ်း၊ကပ်းဗျာလူင်ဝိုင်းသိုဝ် သမိုခဏ်း၊ဝိုင်းပခဏ် လုဂ်းလုခဏ်းမခဏ်းကပ်း ဝိုင်း
 တားခွင်း၊ မိုင်းယာင်း၊ မိုင်းခွင်း၊ မိုင်းမိတ်း၊ မိုင်းဝခဏ်း၊ မိုင်းလိင်းထိုဝ်းခဏ်း လိမ်မိုဝ်း၊ပိး က.ပ.ခ 992 ခဏ်း
 သေ ကပ်လိဂ်းတံး တိမ်းမံတောင်၊ဗိုခဏ်းဝိုယဝ်၊ခဏ်း လဲးယဝ်။ (လွင်၊ခဏ်း တူလဲးခဏ်းပိုခဏ်းခဏ်း၊
 တင်းမိုင်း၊ ပိုခဏ်းမိုင်းဝခဏ်း ထိုဝ်းခဏ်းလွဲတု။) ထွမ်းခဏ်းခဏ်းဗိုခဏ်းမံမိးဝိုခဏ်း ကပ်းဗျာလူင်မိုင်းမိတ်း၊
 သိုဝ်မိုဝ်း၊ဗျာ လဲးကပ်လုဂ်းယိုင်းမခဏ်းကပ်း ကပ်းခဏ်းသီင်ခိပ်မျာ.ဝတီ၊ ခ၊ပခဏ် ခဏ်းမိုင်းသရေ၊ခိတ်တ
 ရ၊ ကပ်းတွတ်းတုပွင်၊ဗျာ တု၊ပိခဏ်ခဏ်းခဏ်းလူင်ထာမ်၊ဗျာခဏ်းလဲးယဝ်။ လိမ်မိုဝ်း၊ပခဏ်
 ခဏ်းခဏ်း ပိပ်၊ခလးတံးခဏ်း ပိခဏ်ကူလဲးလီဗျာ.ခဏ်းမခဏ်း၊ သိုဝ်းသမို၊ဂပ်းသိုဝ်၊ခဏ်း၊ ကွခဏ်ခဏ်းတိတ်းတော့၊
 ဂ၊ခံဗျာ၊မုးမုး ခဏ်းခဏ်းမိုင်းလူင်ကိခဏ်းတီးယိုင်းခလး၊ မိုင်းခဏ်း (ခဏ်းခဏ်း ထာင်းပံးယုမ်၊ယမ်လူင်သွင်ကခဏ်
 ဂိုခဏ်းတူးကီးသမို တင်းတောင်းကူဂ်းကီးသမို) မုး လဲးထွမ်းခဏ်းခဏ်း လဲးလိပ်းဂိုခဏ်းဂူ.ဂုခဏ်းမုး ခဏ်း၊ခဏ်းယဝ်။
 ယဝ်။

[illegible]

4

ယှဉ်ဆိုင်၊ နာဝလွန်၊ လား
ယီခင်၊ ဧငးပခင်လွင်း
ရိုးထိုဝ်းလုမ်းထာခင်၊
ယုယဝ့်။ ရှုခင်းကခင့်
သျမ် လံးခပ်၊ ပုးခင်း
ရှုခင်း တော၊ တင်း

ထုင်းဗိုင်း၊သေ ခိုခင်း
ခင်းခွပ်၊လွင်းခတ်းထုံ
၊ တာင်၊မံာတွင်းရိုမ်း
ပ်၊ငွင်း၊ ရှိုင်း၊ရှိုင်းသေ
းလူင်တော့ယူ၊ ပွတ်း
းလံးယူ၊ယဝ်။ ရှုလ်း
၊တေး၊ တက်းလံး၊ဖှာင့်

လားသး။ တံးမှိုဝ်း
ခပ်လံးလီယူ။ ဇေး
ပုးပိခပ်ဗှာ၊မှိုဝ်းယမ်
း (လိတ်းထမ်း၊ လိတ်း
းတု လှို.တိုဝ်းလိတ်း
းဗိုခပ်မံတွင်း ပိုခပ်း
း၊ ရှိုင်းမု၊ မှိုင်းတိုင်
လိပ်ယူ,ခွခပ်,ယဝ့်။)
းမာဝ်းလှိုင်လေး၊ သံ

လင်းလင်းဗျား

ဂင်းသိုပ်၊တိတ်းတော့၊ခပ်။ ဂွမ်းပုးလွင်းလိက်လုံးလှိုင့်လာတ်းတံး ဝခ်းမိုဝ်းခခ်းလံးယူ၊ တင်းထာင်၊လိင်၊
ယဝ်။ သု၊သဇု၊ပုတ်ထပွတ်းလာခ်း ဂွတ်းဇိတ်ထိုင်မိုင်းတံးဂွမ်းမုး မွတ်းပိးမိုင်းလိတ်းဟက်၊ဂွမ်းခခ်းသေ
ခိုခ်းသင့်ဇေ၊တိုခ်းမုး လွတ်းလွတ်းတိတ်းတိတ်း တော့၊ပခ်းပိးမိုင်းဂွပ်ဟက်၊ဂွမ်းသိပ်းသာမ်၊ သိပ်းသီ၊
သိပ်းရှု၊ သိပ်းဂွမ်းလှိုင်းခံ့ယူ၊ယဝ်။ (ကွခ်းခေ၊ခေခေခေတု ပိခ်းလားပုတ်ထသံ၊ဂွင်၊ဇလ၊ သံ၊ဂိတ်း
လှိုင်သေ၊ ဂမ်းခမ်ခေတု ဂိုဝ်းဇိတ်ထိုင်မိုင်းခွတ်းယဝ်၊ ခွ်းပိုခ်းမိုင်းဂိတ်းဂွင်၊ ဂိတ်းမာတ်းဇလ၊ မိုင်းမိတ်းခေတု
လံးဂုခ်းသု၊သဇု၊လာတ်းပုတ်ထ ဇိတ်ထိုင်တေတေသေ၊ မိုင်းပခ်းလားသိုဝ်ဂွမ်း၊ဇု၊ဇတု၊မိုင်းခေခေခေ
ယင်းဂေ၊ဝံ့ခွင်မုးကံးလံးလမ်၊ ကခ်းမီးပိုင်ဇာင်ဂပ်၊ ရှာင်းသံ၊မိုင်းလာခ်းလားဇလ၊ သံ၊ခေခေခေပထုမ်
ခေခေလှိုင်ခေ၊ယဝ်။) ဝံးခေခေတု ယွခ်းဂေခေသိုင်းမိုင်းပိး 1558-83 သေ မိုင်းကမ်၊ခမ်သပ်း၊ ခုခ်းတံးလံး
ရှာပ်၊ဂေခေလွတ်းပိုခ်း၊ လင်းမုခ်းမခ်းခိုခ်းမုးဇတု၊ပင်းသပ်းခွ်းမိုင်းတံးယဝ်ဇလ၊ ဂေခေလိက်၊ဂေခေလံး
ပိုင်တိမ်၊မံ၊ခေ၊ တင်းဂုတ်ဂေခေမိုတ်းသု၊လှိုင်းခေဂေ၊ လိက်လံးမုးလွမ်းလွတ်းလွတ်း တော့၊ဇုတ်၊ဇိတ်မုး
ခွ်းဂပ်၊ပခ်းဂွင်ပွင်၊ ပိးမိုင်းဂွပ်ဟက်၊ဂွမ်းသိပ်းပိတ်၊ သိပ်းဂပ်၊လှိုင်းခေခေခေတု ခေ၊လိခ်းလိခ်းလှိုင်
မိုင်းတံး ကခ်းမီးဇုတ်းတိုခ်းပိခ်း ခေခေဂိတ်း၊ ခေခေမာတ်း၊ ခေခေခွင်၊ ခေခေခွင်ခပ် ပိခ်းလိခ်းခေခေ၊ခေခေ၊ဝံ့
ခေခေ ဂွပ်လှိုင်တံး၊ တင်းဂုတ်ဂေခေခွ်းတံး၊ လွင်၊ခေခေထိုင်ယမ်၊ကပ်ခွ်းတံး၊ လွင်၊တိမ်၊မံ၊လိက်လံးတံးဇလ၊
တင်းသုင်မိုတ်းခွ်းတံးဂေ၊ ကပ်ငါးယာခ်းဇာတ်၊ရှာင်၊ဂေခေမုးဝံ့ယူ၊တိတ်းတိတ်း တော့၊ပေးတု၊ ခပ်ကမ်၊
လှိုင်ခေခေခွ်းလိပ်ဂေခေမုးခေခေခေ၊ယူ၊ယဝ်။ ခေခေခေလွင်၊ခေခေခေ၊ ကခ်းလိက်လံးတံး လံးပိတ်၊ပိုင်၊ဂေခေ
မုး၊ ဂွမ်းပုးတင်းခွမ်းလာတ်း၊ ကခ်းသိင်မခ်းလာတ်းရှု၊လွမ်း တင်းလမ်းခွ်းဇလ၊ ခွ်းလှိုင်းကေခေလံးရှိုတ်း
ဂေ၊ဂပ်းသိုပ်၊တိတ်းတော့၊ဂေခေခေ ဂမ်းခမ်ခေ၊ပိတ်းယူ၊ခေခေယဝ်။)

A. လိက်၊ဂမ်ယိခ်း

ဇိတ်မုး ဂပ်၊ပခ်းမိုင်းသိခ်းဝိလေးကူ၊ တီးဝိုင်းသိင်ဝိုင်းခမ်း၊ ခွ်းဇွင်းပခ်း လင်းလှိုင်ခမ်းဂိုပ်၊
ဇု၊ (ခမ်းခေခေ၊ဇု၊)၊ မိုင်းခွ်းပိး 1460-1530 လှိုင်းခေခေ၊ ခွပ်းမိုင်းခမ်းသိခ်းဝိ လံးမီးတင်းဂပ်းသိုပ်၊
တိတ်းတော့၊ဂေခေတင်း မိုင်းဂိတ်းဂွင်၊ ဂိတ်းသိခ်း၊ ဂိတ်းခွ်းမုးဝံ့ဇလ၊ မီးလွင်၊ရှု၊မုးခပ်းကွတ်၊ဂေခေမုး၊ ဝံးလင်
မုး လင်းမီးလင်းတုခ်းခွ်းမုးလှိုင် လင်းလှိုင်၊ခေခေ၊ဇု၊ဇလ၊ လုတ်းခွင်၊လွမ်းလင်းမခ်းလင်းရှိုင်ရှိုခ်းခပ်
ဂွမ်းပုးလင်းသံ၊ခွ်းမခ်းလင်း လင်းလှိုင်၊ခေခေလင်း လင်းသိခ်းခမ်းလှိုင်းခပ်လှိုင်းခေ ကွခ်းဂေခေမုးသင်း
ပွင်ပခ်းသု၊သဇု၊တံးသေ ခမ်းဂုမ်းပွင်ပခ်းလိက်လံးတံးမုး မိုင်း 1520-30 လှိုင်းခေခေလင်း လံးဂုခ်းသု၊သ
ဇု၊ရှာင်းရှိုင်းရှိုင်းမုး၊ ပပ်လိက်လံးတံးဂေ၊ လံးမီးမုး၊ ကွတ်၊ပိခ်းမုးပခ်းတင်းခေခေလံးယူ၊ယဝ်။ မခ်းလင်း
ဇတု၊တင်းပခ်းဝံ့ ဝတ်းလှိုင်လေးဂိတ်း၊ ခွင်မုးရှိုင်ရှိုခ်း၊ ခွင်မုးမာတ်း၊သပ်း၊ ခွင်မုးထာတ်းလှိုင်ရှိုင်မိုင်းလေး
ကူလှိုင်းခေခေ ပုတ်းပွင်ပခ်းသု၊သဇု၊ဇလ၊ လိက်လံးတံးမုးတင်းခေခေတင်းလံးယူ၊ယဝ်။ ကပ်လိက်တံး
သေ ခမ်းပိခ်း၊တိမ်၊ပိခ်း ထမ်းပိုတ်ဂေတ်းတံးလှိုင်ရှိုတ်း ပခ်းမုးယူ၊ တင်းခေခေလံးယဝ်။

ဝံးဆံသမ့် နိုဝ်းဆုခပ်ရှာခမ်းတူင်းကျ၊ ဗွင်းခင်းပာခ် ပ.ခ 1555-1559 လိုဝ်းခေခံသမ့် ပခပ်ရှိုင်း
ရှိုးကပ်လိက်တံးရှပ်း ထုတ်တီမ်ပိခ်၊ပိခ်ခွမ်းဝံးဖြူး၊ ခွမ်းလိက်ဖြူးလွဲခပ်မးလး လိက်လုံးတံးရှေး
ကပ်တိုဝ်းရှိုင်းရှိုင်းမး၊ သမ့်ပိခ်တူပ်မူခမ်းမး တင်းငါးစိမ်းတော့ထိုင် ရှာခပ်ဝခမ်းမိုဝ်းခံ့ယဝ်။ လိက်တံး
တူပ်ခမး၊ ၂၂ တူပ်ရှေး ကပ်ရှာခွ၊သေ လိက်တံးတူပ်ခမး၊ ၂၂ တူပ်ခွလ်း ခိုခမ်းကပ်ပိခ်ယွဲ၊မးယဝ်။

ဂပ်းပာခ်ဗွင်းခေင်၊ခေခပ်ခေခံ ယွခပ်ခွပ်းခွီးရှိုးခိုခမ်းယွဲ၊သေ လပ်းရှူးမေ့လး၊ လပ်းဆုခပ်မိုင်း
ခပ် ဂမ်းဂမ်းကီးသူခမ်းပခပ်ရှိုင်း ရှိုးလိက်လုံးတံးပိုင်တီမ်လိက်တံးယူ၊လးပိုင်ခိုင်း၊ ခိုင်းဆုခပ်ခိုခမ်းမး
ရှိုခမ်းထိုင်ခိုင်းမိမ်းလး၊ လံးရှာခပ်ပိုင်တီမ်လိက်လုံးတံးခံ့ မီးပိခ်လံးလံးမိမ်း၊ ကပ်လေးလး ခပ်းဆုခမ်း
ခခပ်သေ တီမ်ဝံ့ခေခံရှေး လံးရှာခပ်ယဝ်။ ခေင် - တူပ်လိက်ထုတ်၊ငွှ်း ကခပ်ပွတ်းလွဲ၊ လိက်ခိုခပ်လိက်မိုင်းလွဲ၊
လိက်တူပ်ပု၊လီလွဲ၊ လိက်မခပ်းလွဲထိုဝ်းခံ့ရှေး လံးရှာခပ်တီမ်လေးလးခခပ်ဝံ့ယူ၊ယဝ်။ ယွခပ်ခေသေ
ထင်၊မံးရှင်တု၊ ဂပ်းပာခ်ထိုဝ်းခံ့ ပိခ်ဂပ်းပာခ်လိက်ဂမ်ယိခ်း ကခပ်ကမ်၊တီတ်းခီတ်းလွမ်းပိုင်လွဲသင်
တော့တော့ခေခံယဝ်။

၃. လိက်တူပ်မူခမ်း

ဗိုဝ်းဗိုဝ်းမး ခင်းဂပ်းပာခ် မိုင်းသီခ်ဝိတွခ်းလင် ဂပ်းပာခ်မိုင်းခမ်းသိပ်းသွင်ရှေး (ဝိုင်းထာခ်း
ဝိုင်းသူပ်းပာပ်ပွင်၊) မိုင်းဗွင်းခင်းပီးမိုင်း ပ.ခ 1784 (ပ.မ 1146) လိုဝ်းခံ့မးလင်၊ တူပ်လိက်တံးလံးရှာခပ်
တီမ်ပိခ်တူပ်မူခမ်းမးတော့ယဝ်။ ခွပ်းပိခ်ဂပ်းပာခ် လံးကပ်ကပ်တူပ်ပု၊လီမခပ်းသေ ခမးပိခ်၊တီမ်
ပိခ်ဗိုဝ်းတံးမး၊ တင်းတူခမ်းသီင်သမ်သီင် ကခပ်ပု၊လမ်၊ခေ၊ တင်းလမ်းတံးခေခံသေ ခပ်းတီမ်လိက်မး
ယဝ်လး၊ ပပ်ဗိုခပ်ထမ်းရှေး လံးရှာခပ်ကွပ်းပိခ်မး တင်းယွဲ၊တင်းခခပ်တော့ယဝ်။ ဝံးလင်ခံ့ရှေး လံး
ရှိုတ်၊ကွပ်းမးထိုင်၊ ကပ်းရှူးမေ့လိက်လုံးတံး လိုဝ်းလူင့်လီခ်၊လံးပံးခပ် တင်းခခပ်တင်းလံးယဝ်။ မိုခ်
ခေင်၊ လပ်းထမ်၊မတိုင်၊ခေ (ခင်းလူင်သံးရှင်) ခပ်လွဲ၊ လပ်းဂင်းသိုဝ် လေးပေးရှူးခပ်လွဲ၊ လပ်းရှေးလီ၊
မိုင်းပခပ်လွဲ၊ လပ်းကျးမတ်းလူင်မိုင်းခွင်၊ လပ်းခေ၊ခမ်း မိုင်းရှိုင်း၊ လပ်းတူခမ်းယူ၊ ဂေးသီးခပ်လွဲထိုဝ်း
ခံ့မး တင်းခခပ်ယူ၊ယဝ်။

မိုခ်ခေင်၊ လပ်းကျးမတ်းလူင်မိုင်းခွင်ခံ့ ကပ်ကပ်ရှိုင်းဂမ်လွင်၊ လပ်းဗျာလူင်မိုင်းသီခ်ဝိသေ
လူင်းမိုင်း ဝိုင်းလှိုင်၊ တု၊ရှင်း ချ၊ရှာသိုဝ်ကပ်ထာခ်းတွပ်းလိက်၊ တီးဆုခပ်ကပ်းဂလိတ်းခပ်မးသေယဝ် ကပ်မး
ရှိုတ်းပိခ်ထာခ်းတွပ်းလိက်တူပ်ထိုခမ်းဗိုဝ်းတံး မးတီးမိုင်းသီခ်ဝိယူ၊ယဝ်။ ရှုလ်းခေ၊ မခမ်းလပ်းသမ့် လံး
မးသီင်၊ဂမ်၊ပိတ်း တီးမခမ်းခွင်းမူးပုတ်း ရှုဂ်းမ လိမ်လင်လိမ်လိပ်းလး၊ ကပ်ရှိုင်းလိက်တံး လံးခမ်ရှိုတ်း
ထိုင်းထိုင်ရှု၊ပိတ်းယူ၊ယဝ်။ မိုင်းခင်းပီး 1930-38 လိုဝ်းခေခံ လေးခေခပ်၊တု၊လး၊ လပ်းရသေးခခပ်၊
တီးခပ်ရှေး တင်းထာခ်းကိတ်းလိက်၊ တီးတိခ်လွင်မခမ်းတလေးသေ ရှိုတ်းကွပ်းလိက်တံးထမ်းတံးမးယူ၊
ယဝ်။

လင်းတုံးဗျား

ဗီစီမားခင်းပီး 1938-40 လိုင်းခံ့ လင်းဒိုလယုခခေင်တုးလေး၊ လင်းကျလေးဂုးခပ် သီခခိဝီ၊ လင်းလုလိုင်တု၊ မင်းပူးခပ်လင်းလိုင်းခံ့ ရှိတ်းကွက်၊ပင်ပွင်းခူခခ်ခံးတိမ်းတွပ်၊လိက်းတံး ဗှံ၊ထမ်းလင်း မုးသေ ခပ်ခိုင်ပိခခ်၊ပိုတဂတ်း၊ ရှိုးပိခခ်ဗှံ၊တံးမုးယု၊ယဝ်။ ခံ့ကျေး ယွခခ်သိုက်းလုမ်းဗှံ၊သေ လံးရှိတ်း ယဝ်းဂှ၊။ ဝံးသိုက်းလုမ်းဗှံ၊ယဝ်းဂှ၊ လင်းဩ၊သင်၊ဗုးလေး၊ တက်းဂုးဂုခခ်မိုင်းခပ် ခိုခခ်းခွပ်းခွပ်းခခ်သေ ပိခခ်တေ၊တင်းမုဂ်လုမ်းလုင်သင်၊ဗုးလိုင်တံး တီးဝိုင်းပင်းလုင်သေယဝ် တေ၊ပိခခ်၊တိမ်း ထမ်းပိုတဂတ်း၊ ရှိုးပိခခ်လိက်းတံးမုးယု၊ယဝ်။ လင်းပိုင်၊လု၊ဗေးဂုး (ရွင်းယုမ်းပွင်၊ မိုင်းသုး)၊ လင်းဒိုလိက်တ (လွင်လိမ်) ခပ်လင်း၊ ကွခခ်ဂှင်သေ တေ၊တင်းပိခခ်မုးယဝ်။ ဝံးခံ့သမ့် လင်းဩ၊မိုင်းခခ်၊ လင်းလု၊ခသမ်၊ဗေးဂုး မက်၊ခိုင်းမုခခ်၊ လင်းဂုးခပိုယ လွင်ကျေး ခပ်လင်းလိုင်းခံ့ သိုပ်၊သိုပ်၊သေ ကွခခ်ဂှင်ရှိတ်းသင်းမုးယု၊ ယဝ်။ ခင်းခခေင် လင်းဩ၊သေးဗေး (မိုင်းခခ်) ခပ်၊ လင်းဩ၊ပိုသုသဗေးခပ်၊ လင်းဩ၊မိုင်းခခ်း ခပ်၊ လင်းလံးထုခခ်းမိတ်းခပ်လိုင်းခံ့ ပိခခ်လိုင်းဗုးကျေးကခခ်ခခ်၊ယပ်၊ တေ၊တေ၊တုးတုးသေ ထွင်းရှိတ်း ထွင်းသင်းပခခ် ဂခခ်လိက်းဂခခ်လက်းမုးယု၊တေ၊ယဝ်။ တီးဝိုင်းသီ၊ဗေးလေး၊ ရွင်းခမးခခ်ကျေး လံးမီးမုး လက်းကွက်၊လိက်းဗှံ၊တံးသေ ခတ်းထွင်းပုး သံထွင်းလိက်းတံးမုးယု၊ယဝ်။ လိုင်းခံ့ ပိခခ်လွင်းတူသင်း လိက်းတံးတူပ်မုခခ် (လိက်းတံးဂပ်၊) ကခခ်ကိုင်လိက်းပုးလို့မခခ်သေ ပိခခ်ရှိတ်းဗှံ၊တံးမုး၊ ဂမ်းခခ်ပိခခ် လိက်းလက်းဗေးသု၊ သု၊သဗေးပုတုထလင်းခွင်းယဝ်။ လိက်းလေးဂီ၊တေ၊ ကေ၊တေ၊တေ၊ယဝ်။ တူင်ယု၊ တေ၊ထိုင်လင်းခံ့ဝံ့ယု၊ခခ်၊ယဝ်။

၄. လိက်းသိုင်တိတ်း (မ့်၊သုင်လိက်းတံး)

လိက်းလံးတံးတူပ်မုခခ်းခံ့ လံးရှိုင်းရှိုင်းမုးယု၊သေတုးကျေး ယွခခ်ခွပ်းလံးတိမ်းထွမ်း လင်းဂုးလုင် သေ၊ သမ့်ပိခခ်လိက်းသု၊သဗေးပုတုထ ဂမ်းခခ်ခွင်းလေး၊ လံးဂုခခ်ကခခ်၊ကခခ်ထွ် ဂုခခ်းတင်းလံးလံး။ ယွခခ်ခွပ်းတူခခ်းသိုင်မံးသိုင် ကခခ်၊ပံးမီးပုး တိတ်းခခိတ်းတိမ်လီလေး၊ လံးပိခခ်လိက်းကခခ်လမ်းကပ် ထုင်၊ ကပ်ဂတ်းလင်းတေ၊ဂုးတီးပွင်၊မခခ်းလံး။ တုးဂုခခ်းတင်း၊မိုင်းခပ် တေ၊မုးလိပ်၊ရှိခခ်းသွခခ်ကပ်လိက်းလံးတံး ကျေး မီးတင်းယပ်၊ယိုခခ်းတေ၊တေ၊ယဝ်။

ခွပ်းခံ့ ဗီစီမားခင်းပီး ပ.ခ 1938-40 လိုင်းခံ့လင်း၊ လင်းသံမိုင်းမင်းရံး တင်းမိသုတ်းဂိခခ်သု ခပ် လင်း၊ကွခခ်ဂှင်ဗုးလုင်ပွင်၊ပံးတံး ကခခ်ပိခခ်ဗှံ၊လင်းဂုးခခ်ခပ် ကိတ်းခင်းဂုခခ်းမိုင်းတံးသေ လင်း၊ ကွခခ်ဂခခ်ခပ်သင်းခိုင်ပွင်မုးထိုင်လေး၊ လင်းလံးပိခခ်ကွက်၊မုး “မ့်၊သုင်လိက်းတံး” (လိက်းတံးပခခ်မ့်၊ လိက်းတံးဂှင်ပိုဝ်၊ လိက်းတံးမ့်၊) ကခခ်မီးမံးသိုင် တူခခ်းသိုင်ဂုးသိုင်မုး တင်းတိတ်းခခိတ်းလီလမ်းခခ်ယု၊ ယဝ်။ လိက်းလံးတံးခံ့ လံးခခ်၊ကပ်သွခခ်ပခခ် တီးခင်းရှိုင်းရှိခခ်းလုင်ပွင်းထိုင်မုး တေ၊ကပ် 1956 တေ၊ ထိုင် 1964 ယု၊ယဝ်။ ယိုင်းကခခ်း တမ်းဗီခခ်ဂခခ်ဝံ့ တုးသွခခ်ထိုင်ကခခ်သိပ်းယု၊သေတုး တမ်းဗီ လံး၊ တေ၊ကခခ်ဂှင်ခွင်းသေ ကပ်ဂခခ်မိုင်းယပ်၊ပေ၊ဂခခ်လိက်းလံးတံးဂှ၊လေး၊ မ့်၊သုင်လိက်းတံး လံးရှိတ်း

လိက်၊ပိုတံး၊ တၢ၊ဂၢပ်၊ခိုင်း၊ပၢခၢ်ခိုင်း၊ယူ၊ယဝ်။

ရှုလ်းဂၢး ဗုဒ္ဓဂုဏ်လိက်လုံးတံးဂုဏ်ခၢ် ခၢ်၊ရှိုဝ်သံလိက်လုံးတံး ပေးတၢကမ်၊ရှုင်း၊ကမ်၊ရှု၊ ခၢခၢ် ကပ်လုံးတၢင်းရှုးမိဝ်းမိဝ်းသေ ခတံးလိဝ်းပးမး၊ ယဝ်ကျး ကွၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်တၢင်း၊ပုၢ်ခၢ် ရှုင်းဂၢခၢ် ရှိုတံးကွၢ်၊လိက်၊တံး ကၢခၢ်ရှုင်းလိဝ်းဝး “ပုၢ်ခၢ်ခၢ်” “ယွင်းတၢင်း၊သုင်” လိဝ်းခၢ်ခၢ်သေ သိုဝ်၊ပုၢ်၊ သံလိက်လုံးတံးမး ဂၢးခၢ်၊ပွင်ပိခၢ်လံးခၢ်ခၢ်ယူ၊ယဝ်။

လိက်လုံးတံး ကၢခၢ်လိဝ်းလံးမီးမး ပုၢ်ခၢ်တၢ၊တံးလုင်ခတု တိမ်ထူခၢ်၊ပုၢ်ယူ၊သေတၢ၊ ပုၢ်ခၢ်တၢ၊ပီး ခၢင်းတံး ကၢခၢ်ယူ၊ခၢ်မိုင်း မိုင်းဗွၢ်ရှုမ်းမိခၢ်၊မၢခၢ်တၢင်းမုတံးခတု ကမ်၊ပံ၊တိမ်ထူခၢ်လံးလီ။ ကမ်၊ရှုမ်း၊ ငမ်းလံးလီခၢ်ခၢ်၊လး၊ ငမ်းဗုဒ္ဓလုင်လီခၢ်၊ ဗုဒ္ဓ၊လိက်လုံးတံးခၢ် ငမ်းရှုမ်းရှုမ်းဂၢခၢ်သေ တိုင်း၊ပၢင်း၊ခၢ်၊ပး ခမးဂုမ်းမးလွၢ်းလွၢ်းယဝ်။

Z. လိက်သိင်တံး (လိက်ရှုမ်းတုဝ်)

ခၢ်းပီး 1969 ခၢ်၊ လုမ်းခၢ်ခၢ်သၢင်းလိဝ်းတံး ငမ်းရှိုတံးပၢခၢ်ပၢင်ဂုဏ်လုင်လိက်လုံးတံး တီးဝိုင်း တူခၢ်တံးယဝ်။ ခၢ်ရှိုတံးရှုးလံးရှုးဂၢင်လိဝ်းခၢ်ခၢ်မိုင်းတံး ကၢခၢ်ပုၢ်ခၢ်လိက်လုံးတံးမးယဝ်။ မုၢ်လုမ်းလိက်၊ လုံးလး၊ယိခၢ်၊ခၢ်တံး ရှုးတံးတံးခၢ်ကျး ကွၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်ခၢ်ရှုတ်၊တိုင်းယဝ်။ ပိုင်လုင်မၢခၢ် လုက်၊ရှိုခၢ် ငမ်းလုင်တၢင်းလုင်ခၢ် သမ္မိတိုင်း၊ပၢင်း၊ကုပ်၊ဂုဏ်ခၢ်ယဝ်သေ ရှိုတံးကွၢ်၊မး ပုၢ်လိက်တံး ကၢခၢ်ပိခၢ်တၢ၊ ပုၢ်သွၢ်ခၢ်၊ ခၢ်မိုင်းရှုမ်းရှုးတံးတံး၊ ကၢခၢ်ရှုင်းဝး “ရှုးရှုခၢ်လိက်တံး” ခၢ်ခၢ်သေ ခတၢ၊တၢင်း၊ပၢင်သွၢ် မးယဝ်။ ခတၢ၊တံးပီး 1969 ခၢ်ခၢ်မး ပၢင်သွၢ်ခၢ်လိက်တံးခၢ် လံးဗုဒ္ဓ၊လုင်မး၊ ကွၢ်၊ပိခၢ်မး လုမ်းဝၢခၢ်၊ လုမ်းဝိုင်း တံးရှုးဝိုင်းဝိုင်းယူ၊ယဝ်။ ပုၢ်ရှိုခၢ်လိက်တံး တၢ၊တံးရှုးခိုဝ်းခိုဝ်း တံးရှုးတံးတံး ကၢခၢ်လိဝ်းမီးခၢ် မိုင်းဗွၢ်ရှုမ်းခၢ် ရှိုခၢ်ကပ်ငမ်း မီးပုၢ်ယိုင်းကၢခၢ်တၢင်းမၢသၢမ်ခေးယဝ်။

- (ဂ) တုမ်၊မွၢ်၊ရှုးလံး၊ရှုးလုင်၊ တံးရှုးတုင်၊ရှုးလံးမၢလိက်တံး
- (ခ) လိက်တံး ရှုးတံးရှုမ်းတုဝ်၊ ရှုမ်းတံး ရှုးလၢတ်၊ဂၢခၢ် ပွင်၊ရှုမ်းခေး
- (င) ရှုးတံးမီးကံးသိင်ရှုမ်းမွၢ်၊ယး၊ ရှုးတံးရှုးမီးသိင်ခၢ်၊လိက်တံးရှုး လိဝ်းခၢ်ယဝ်။

ရှုမ်းရှုးလိက်လုံးတံးခၢ် ပိခၢ်တၢ၊ခိုဝ်းတံးရှုးကျးရှုးမၢသေ လိဝ်းတိုင်းဂၢခၢ်၊ ရှုးရှုးပိခၢ်ရှိုင်းတၢင်း လိင်းတၢ၊ခိုဝ်းတံးသိင်း၊ ကမ်၊ရှုးရှုးမိုခၢ်လိဝ်းမိုဝ်းပုၢ်ခၢ်မး၊ ကၢခၢ်လိက်လုံးခၢ် ရှုးပိခၢ်တၢ၊ရှုမ်း ယွမ်းကွၢ်ခၢ်၊ ထၢခၢ်ရှုမ်းကုပ်ပိုင်၊ခၢ်၊ ပိခၢ်တၢ၊လိဝ်းတံးခၢ်သးသး၊ တၢ၊လိဝ်းမုခၢ်ခၢ်ရှုးခၢ်ခၢ်။ ဂၢပ်၊ ဝၢခၢ်၊ပၢခၢ်မိုင်းဗွၢ်ခၢ်ခၢ်ကျး သမ္မိယူ၊ဗုဒ္ဓ၊ခိုင်းသေ ပၢခၢ်ရှိုင်းကံးသုခၢ်မး၊ လွင်းဝးလိက်လုံးခၢ် တေ လံးပိခၢ်တၢ၊ရှုမ်းရှုးကျးခၢ်ခၢ်ယဝ်။ လုင်ပွင်းလိဝ်းသိုင်းမၢခၢ်ခၢ် ကွၢ်ခၢ်ရှိုတံးမး “က” သၢမ်တုဝ် ခၢ်၊ တံးကျး လံးပိခၢ်မးတၢ၊ရှုးမၢလိက်တံးလုမ်းဂၢပ်၊ပၢခၢ်ယူ၊ယဝ်။ ခတၢ၊ကပ်ပီးခၢ်ခၢ်သေ ပၢင်သွၢ် လိက်တံး “မ” ရှုးတုဝ်၊ ကၢခၢ်မီးတံးပွင်၊ဝး - မၢလု၊ မၢတံး၊ မၢခၢ်၊ မၢသွၢ်၊ မၢပွင် ခၢ်ခၢ်ကျး

လင်းလင်းဗဟို

ထင်၊လုံ၊ရှိုက်၊ကွက်၊ပိတ်၊မား၊ လွမ်း၊ပင်သွန်လိက်၊တံးယဝ်။ ပင်သွန်လိက်၊တံး ကန်ရှိုက်၊ယွဲ၊လှိုင်သေ ပိုခင်း၊ ဂမ်းကွန်တင်းသုတ်၊ ခင်းမိုင်းတံးထမ်း ပိတ်မိုင်းပီး (1969-70) (1971-72) သေ လုံ၊ပိုတ်၊ဇုတ်၊ မားတီး၊ ထေးဝင်းသီး၊ပေါ့၊ တီးထုတ်ခင်းသိမ်၊ဗလ၊ ထုတ်ခင်းတူ၊ လိုင်းခင်းခေးတီး၊ ရာဇ်မေ၊ တိုင်းခေ၊ တိုင်း ထမ်း၊ ခွက်၊ဂတ်၊၊ ပင်ရှုံး၊၊ ကီးရှင်း လိုင်းခင်းခင်းယဝ်။

ဇီဝ်မားခင်းပီး 1972-73 ခင်းလိုင်းခင်းမား ယွန်ခွပ်၊လက်၊ရှိုက်၊ကန်ထွန်တင်းလှိုင်ခပ် ဂမ်းဂမ်း ဂျ၊တုန်းယွန်း ကုပ်၊ဂုမ်တီး၊လမ်းခမ်းသင်းလိုင်းတံး (လ.က.ဂ) ခပ်ဗလ၊၊ ခင်းပီး 1973 ခင်း လှိုင် ထုခင်းခိုင်း၊ လုံ၊ 23 ဝမ်း လှိုင်ပွင်းလိုင်းမိုင်းတံး ထင်၊ရှိုက်၊ကွက်၊ပင်လိက်၊လုံး တု၊ရှုံးထွတ်၊ထိပ်ပင် ဂန်သွန်လိက်၊လုံးတံးမားယူ၊ယဝ်။ ဗတ၊ကပ်ပီးခင်းခင်း 1973 ခင်းခင်းသေ လက်၊ရှိုက်၊ကန်ထွန်တင်း လှိုင်တီးတီးခပ်ခေး၊ ကွန်ဂန်လှိုင်သွန်လိက်၊တံးပင် ရှုံးထိုင်ဝိုင်းထိုင်တခင်း၊ ရှုံးတီးယူ၊ယဝ်။ ပိုင်လှိုင်မခင်း ခင်းထေးဝင်းလုံးခေး၊ ပင်လှိုင်၊ ထေးဝင်းတုခင်းတီး၊ ရှုပ်ပိုင်၊၊ သီးသိုင်၊ (ခင်းလိခင်းထုတ်ပွင်း)၊ မိုင်းခမ်း၊ လင်းခိုင်း လိုင်းခင်းမားယူ၊ယဝ်။ ပီး 1974 သမ္မ ခိုခင်းခွက်၊ဇီဝ်ထေးဝင်းခင်းသီးမခင်းထမ်း၊ မိုင်းခွင် လိုင်းခင်းမားသေ၊ 1975 သမ္မဇီဝ်ထိုင် တင်းထုတ်ပိုင်း ထေးဝင်းခင်း၊ တုင်းကူ၊၊ ရှုပ်တု၊၊ မေ၊ပီး၊၊ ရှုံး လှိုင် (တိုက်၊ရှိုး) လိုင်းခင်းမားယူ၊ယဝ်။ တီးမိုင်းတံးပွတ်၊ရှုပ်၊ခေး၊ မိုင်းဗတ၊မခင်းရှုပ်၊ပိုတ်၊ဇုတ်၊လုံ၊ တီး သီး၊ပေါ့၊ ခင်းတု၊လိုင်းခင်းသေ ခင်းပီး 1975 မားဗတ ပိတ်ပိုတ်၊ဇုတ်၊မားတီး၊ ထေးဝင်းခင်းခင်းဗလ၊ ရှုပ် ပင်၊မေ၊မိတ် လိုင်းခင်းမားယူ၊ယဝ်။ ပီး 1976 သမ္မ ပိတ်ပိုတ်၊ဇုတ်၊တီး၊ ထေးဝင်းရှုံးလှိုင်ဗလ၊ မေ၊ပီး၊မား ရှုံးထွတ်၊တုင်း၊ တခင်းတံးတင်းသိုင်းလုံ၊ယူ၊ယဝ်။

တွန်းဂမ်းလိက်၊တံးခင်းခေး၊ မိုင်းပီး 1974 ပိတ်ရှိုက်၊ပင်တုမ်းလှိုင်လိက်၊တံးရှုံးခိုင်းခိုင်းမားယူ၊ ယဝ်။ ရှုံးလုံ၊မီးလိက်၊သုခင်း၊ဂင် တု၊တံးတင်းလုံ၊ခပ်၊ကွက်၊ဂပ်၊သိုပ်၊ဂန်လုံ၊ခင်းယဝ်။ တီးပင်ရှုပ်လှိုင်ခင်း ထင်၊သံ၊မိုင်းခပ်၊ လှိုင်ခင်းပခင်းလှ၊ခပ်၊ လှိုင်တင်းခင်းခင်းဗလ၊ ရှုံးခင်းဂပ်၊ခင်းလုံ၊ခင်းခေး၊ ပူးယူ၊ယဝ်။ မိုင်း၊ 1975 သမ္မခိုခင်း ရှိုက်၊ထိုင်၊ပင်တုမ်းလှိုင်လိက်၊လုံးတံးသေ ဂေးလိတ်၊တင်းခွင်းခင်းလိက်၊တံးရှုံးခိုင်း ခိုင်း ပီး 1974 ခင်းသေယဝ်၊ လုံ၊လှိုင်၊ဗွန်ရှုပ်၊တု၊ပိတ်မားလိက်၊တံးရှုပ်၊တုင်းလုံ၊တင်းမခင်းမခင်း၊ ပိတ်ခွတ်၊ဗွတ်၊လုံ၊ ဂေးခင်းလိက်၊လုံးဗလ၊ ယိခင်းခင်းတံးမားခင်းယူ၊ယဝ်။

မိုင်းခင်းပီး 1976 ခင်း လှိုင်ထုခင်းပိတ်၊ လုံ၊ 23 ဝမ်းခင်းခင်း၊ ရှုပ်၊လှိုင်၊ရှုံးခိုင်းမိုင်းတံး ထင်၊ ဗွတ်၊ဗွတ်၊ပင် “ထုမ်းဂေး၊မသိခင်းလိက်၊လုံးတံး” ကန်ခိုင်းသေ ပင်ရှုံးခင်းသင်းလှိုင်လိက်၊တံးမားယူ၊ ယဝ်။ ထုမ်းသင်းဂန်လိက်၊လုံးတံးခင်း ထင်၊သမ္မရှိုက်၊ကွက်၊ “ပိုင်လုံးတိုက်၊လိက်၊တံး” မားကန်ခိုင်းယူ၊ ယဝ်။ ပိုင်လုံးတိုက်၊လိက်၊တံး ကန်ခင်းထမ်း ပိတ်တု၊ပီးခင်းတံးခပ်သေရှုပ်၊ကမ်း၊ဂေး ပူးတင်းပီးခင်းထိုင် ခိုင်းရှုံးမိတ်၊မိတ်ခပ် ကွန်ဂန်လိက်၊ရှိုက်၊သွန်ကပ်လုံ၊ ငံ၊ဇီဝ်ယူ၊ခင်းယဝ်။ ပိုင်လုံးတိုက်၊လိက်၊တံးခင်း ရှုံးတင်းခင်းလုံ၊လှိုင်ခင်း ထင်၊လုံ၊တင်၊ထိုင်ရှုပ်၊လှိုင်၊ရှုံးခိုင်းမိုင်းတံးမားယဝ်။ မိုင်း၊ 1980 လှိုင် ထုခင်းသွင် လုံ၊ 8 ဝမ်း ထင်၊ဂေးဗွတ်၊ပင် “မူ၊ထုမ်းလိက်၊တံး” သေ ပင်ပုခင်းဗွတ်၊မားယူ၊ယဝ်။ ထုမ်း

လိက်တုံးဆုံ ထင်၊ကပ်ပုဆိုး၊ဖွခင်းသေ သိုပ်၊ရှိတ်းကွက်၊ ပပ်ရှိမ်းလိက်တုံး ထခန့်ခိုင်၊ ထခန့်သွင်မူးယူ၊ ယဝ့်။ ရှုင်းဂူး ယွခန့်ကမ်၊သိုပ်၊ရှိတ်းကွက်၊ထီင်း၊ ကမ်၊သိုပ်၊ကခမ်မခင်းသင်ထီင်း၊လေး၊ ကပ်ပိခမ်ယဝ့်သုမ်း လုံးမူးရှုင်းယဝ့်။ ပိခမ်ကခမ်ခမ်၊ကပ်လိုင်းဂူး ရှိတ်းပခမ်လိက်တုံးခမ်လုံးလုံးရှုင်းယဝ့်။ ထမ်းရှင်၊ထီ၊ ရှုခင်းမိုင်းမိုင်းတုံးတေ့ ခေင်၊ရှိုပ်လိက်လုံးတုံး ပေးတေ့သွခမ်လုံး တီးရှုင်းရှိမ်းလူင်ပွင်းထိုင်းခေခေ တီပီး တတ်းမင်းမခင်း ရှုံးခပ်ခင်းရှင်၊တြးမူး မိုပ်၊ 1985 ခေ၊ လိုခမ်ထုခင်းထီတ်း လုံး 1 ဝခင်း ထမ်းခေင်၊ခေး တီပီးတတ်းပင်ဂုမ်ထမ်းပွင်ကခမ် ရှင်၊ထီ၊ရှုခင်းမိုင်းမိုင်းတုံး၊ တီးမူးခေးတီပီးတတ်း 3/227 ခေခေယူ။ ရှုင်းဂူး ခေခေးကမ်၊လုံးဂုခမ် ခုခမ်မိုင်းခပ်ရှိတ်းပခမ်သင်မူး ရှုံးပိခမ်ခေမိုပ်ခမ်တူပ်တေ့။

ပီး 1977 ခေ၊မူး ထင်၊ရှိတ်းပင်ဂုမ်ထမ်းပွင်လူင်လီငမ်းသေ ကေတင်းပိခမ်ထမ်းပွင်ကခမ် “မ” ရူးတူပ်မူးယဝ့်။ သမ့်ယွခင်းတင်းထွင်းထီမ်တေး၊ထခန့်ထွမ်းရှုင်းတီးတီး၊ ရှုင်းမုခင်းလီင်း ကိတ်၊ပူးကေ လိက်လုံးတုံး ရှုင်းဝိုင်းဝိုင်းသေ ရှိတ်းသင်းပင်သွခမ်မူးယဝ့်။ ယွခန့်ရှုပ်၊ တူးရှုံးလွင်းပွင်သွခမ်လေး၊ ခေး သပ်းလီင်းမိုခမ်ကခမ်သေယဝ့် ထင်၊လုံးရှိတ်းပိခမ် ပင်လိုမ့်တူး၊မေ့သွခမ်ယဝ့်။ ကခမ်ခေ သမ့်တေ့ရှိတ်းပိခမ် ပင်မိုင်းဖွခေ ဝခင်းမိုင်းခေးခေခေမူးယူ၊ယဝ့်။ ယဝ့်သမ့် လုံးရှိတ်းကွက်၊ပခမ် ပပ်ရှိမ်းလိက်တုံး “မ” ရူး တူပ် ကခမ်ထပ်းရှုံးမေ့ခပ်တမ်းမူးမူး တီးပင်လူင်ခေခေယဝ့်။ ပပ်တူး၊မိုင်းလူရှိမ်းခေး လုံးကိတ်၊ကွက်၊ ပခမ်မူး တူးသွင်ပီးထတ်းကခမ်ရှုခမ်၊ယဝ့်။ ပီး 1977 ခေ၊ခေ ပင်သွခမ်လိက်တုံး လုံးရှုတ်းထွတ်းထိုင် ထေးဝိုင်း ဖခိတ်း၊ တူင်းကူး၊ တခမ်၊တွင်၊ ထခင်းတပ်ခမ်၊ ရှုတ်တေး (တေးရှုင်းကိခင်း)၊ သူလ်၊ထင်၊ ရှုတ်ရှိုး၊ ကူတ်တိုခင်း၊ တူခင်းတေး (တူခမ်၊တေး)၊ မေ့ပီး၊ ရှုံးလူင်၊ ကူတ်ကခမ်၊ ထိုင်းခေရှု၊သီင်းယူ၊ယဝ့်။ ပိုင် လူင်မခင်း ကေလိက်လုံး ဝိုင်းဝိုင်းတူင်၊ ကေလိက်လုံး လုံးခေး၊ ပင်လူင်၊ မိုင်းရှိုင်း၊ ထုင်ပွင်း ကိတ်၊ရှုင်းမုခင်း လီင်းခပ်ထိုင်းခေ လုံးပိခမ်ရှိတ်းဂမ့်ထွင်းလိက်လုံးတုံး ရှုံးခေးတိုခင်းခိုခင်းထခန့်မူးယူ၊ယဝ့်။ ထမ်းသွခမ် ရှမ်း၊ ထမ်းသိုပ်၊မုခင်းတူခင်းထွင်းရှေး လုံးမီးမူးခင်းပင်သွခမ်လိက်လုံးယူ၊ယဝ့်။ ပေးခေးရှုခင်းမိုင်း ထိုင်း ပွင်၊ထွေး ထွင်းရှိတ်းမူးတင်းခေမ့်ယူ၊ယဝ့်။

ပီး 1978 မူး ပင်သွခမ်လိက်တုံး လုံးဂုခမ်တိုင်းခိုခင်းယွှ၊မ့်၊သုင်မူး၊ မီးမူးပင်ဂုမ်တိုင်းပင်၊ကခမ် လွင်းလိက်လုံးတုံးသေ ဖခိတ်းဖွခေခေ တီးခွင်မွခမ်ထုင်ပွင်းလေး၊ မုတ်ထမ်းလိက်တုံး ဝိုင်းတူခင်းတီးမူး ယူ၊ယဝ့်။ ပင်လိက်လုံး ထွတ်၊တူပ်၊ရှု၊ရှုင်းတီးတီးသေ ရှိုင်းထွင်းရှေးခေမူးတေ့တေ့ယဝ့်။ တေ့၊ကပ် ကေ ခေမ့်ခမ်း၊ မူးထေး၊ ထေးလခေ၊ ရှုတ်ခေ၊ သီခေဝီ၊ လူးသီပ်၊ ထိုင်းခေမူးတေး၊ မိုင်းယံ၊ တာင့်ယခင်းရှေး ကွခမ်ကခမ်မူးထွင်းရှုရှိတ်း ရှိတ်းသင်းယူ၊ယဝ့်။ ယေးပီးရှေး ပွင်သွခမ်လုံးပင်သွခမ်သွင်ခေပ်၊ ခမ်းမံ၊ ခေး၊ ခမ်းကတ်းလွှဲယဝ့်။ ပင်သွခမ်ရှေးခေးထွတ်၊ရှု၊ထိုင် မိုင်းယခင်းလီင် လွှဲရှေး၊ နေ့သွင်း၊ တေးရေခွ၊ တီးမူးသွင်းခပ်ထိုင်းခေလွှဲရှုခမ်၊ယဝ့်။ ပိုင်လူင်မခင်းတေ့ ပင်သွခမ်ယွှ၊လူင်ခေ လုံးရှိတ်းပိခမ်မူး တီးထုင် ပွင်း (ထုင်ခေမ့်တမ်၊ခေ၊) ကခမ်ခပ်၊ပူး ထေးဝိုင်း ရှုပ်ပွင်း၊ ကိတ်၊ ခေမ့်ခွတ်၊ ခွင်မွခမ်၊ တခင်းယီခမ်၊ သီ၊ သီင်၊ (တမ်၊ခေ၊ ရှင်းသုတ်း) ထိုင်းခေခေယဝ့်။ ထေးဝိုင်းတူခင်းတီးရှေး ခပ်၊ပူးတူး၊ခေ၊ခေ၊ယဝ့်။

လင်းလင်းဇော်

ဇော်၊ ကွန်၊ နှင်းခဲ၊ ခေတ၊ ကပ်ကပ်တင်၊ ပီခပ်ပင်သွင်လိက်တံးယူ၊ ဂူပီးပီးယဝ်။ ဂေါလိက်လံးထိုင်
ပိုင်း တီး၊ ဇိမ်း၊ တူင်း၊ ဂူ၊ ဂျွန်တရား၊ ဂူမ်း၊ ပူး ဂေါလိက်လံးမိုင်းဂိုင်၊ လံးဗူး၊ ပာင်းလူင်ခပ်ထိုင်းခဲခဲ၊
ပီခပ်ဂိုင်းထွင်းလူင် ခင်းဂါခပ်လိက်တံးယူ၊ တေယဝ်။ ပီးခဲခေတ ဂေါမိုင်းပခပ်၊ လောင်းမိုင်း၊ မိုင်းခင်း၊ မွန်၊
မံ၊ ခေမံလောင်၊ ဂုခပ်ဂိုင်းခပ်ထိုင်းခဲခဲ၊ မူးခပ်၊ ပူးထွင်းထီမ်ယဝ်။

ပီး 1979, 1980 ထိုင်းခဲ ပာင်ဇိုင်းဗွေခဲ တိုင်းပီခပ်လိမူးလိငါမ်းယဝ်။ မီးပူးပာင်ဇိုင်းသခင်း
တူင်ခိုင်း၊ တိုင်းပာင်၊ ကပ်၊ ဂုခပ်ခေ လွင်းဗူး၊ ဂျွမ်း၊ တူင်တိမ်း၊ ထွမ်း၊ တိမ်းမခင်းလွ် ပူးယဝ်။ 1979 ခေတ၊
ဂိုတ်းတီး၊ လေးဝိုင်းဂူပ်ပာင်၊ (မေ၊ မိဝ်) တီး၊ ဂူင်းဂိုင်းခင်းထွင်းသွင်းမာသွင်း။ 1979 ခာင်းဂတ်း သမ္ပပီခပ်ဂိုတ်း တီး၊
ဝိုင်းဂျွမ်းမေ တီး၊ ဂူင်းဂိုင်းခင်းမိုင်းသုင်ဂိုင်ဝိုင်းခေခေယဝ်။ မီးမူးဇိမ်းဗွေသေလွင်းကမ်း၊ ဂူး၊ ဝှမ်းတူင်ခိုင်လွ်
ဂူး၊ ပူးမူးထွမ်းယူ၊ ယဝ်။ ပီး 1980 မူးခေတ ဂိုတ်းတီး၊ ဝိုင်းဂျွမ်းမေ တီး၊ ဂူင်းဂိုင်းခင်းထွင်းသွင်းမာသွင်း
သေ မေသွင်ခင်းမိုင်းတံးပတ်းပိုခဲ တု၊ 427 ဂေါ့ခပ် မူးခိုခင်း၊ ဂွတ်၊ ပခပ်ဂိုင်းယဝ်။ ဂေါလိက်လံးထွင်း
ထွမ်းတင်းလူင် ဂူမ်း၊ ပူးဂေါလိက်တံးဂူးတီး၊ ခေတ၊ ကပ်ဝိုင်းတု၊ ခီးလိက်၊ မိုင်းဇိမ်း၊ မူးတေ၊ ဝိုင်းလိုင်၊
ဂူင်းမာ၊ လောင်း၊ တောင်းဂွင်၊ ကပ် မူးလေး၊ ခေမံခမ်း တေ၊ မိုင်းတူခပ်၊ မိုင်းသတ်၊ မွန်၊ မံ၊ မိုင်းပခပ်၊ ထိုင်း
ခဲ ကွန်ခေမူးထွင်းသွင်းယဝ်။ ပိုင်လူင်မခင်း ဂိုင်းပာင်းလူင်၊ လံးဗူး၊ ထုပုင်း ထိုင်းခဲ ပီခပ်ဂိုင်းဂမ္ပ
ခိုင်ပုယဝ်။ ပီးခဲ ပီခပ်ပီးလက်၊ လံးလူင်ပီးခိုင်း တီး၊ ခင်းပိုခင်းလိက်တံးယဝ်။ မေသွင်ခင်းမူးခိုခင်း
ပခပ်ဂိုင်းခေသေပိုခင်း၊ သမ္ပကားခင်းပတ်းဇိမ်းပိုတ်၊ တုတခပ် တေ၊ ထွတ်၊ တုလံး၊ လေးဝိုင်းဂျွမ်းမေ
ခေခေခေယဝ်။ တောင်းယာပ်၊ ဇိုတ်၊ ခေခေလွင်လေး လွင်းလံးပခပ်ဂူးခေယွခေမခင်းဂူး ခေမံတေတေ
တေ၊ ဂိုင်လံးသမ်သီ၊ ပီးခေခေ၊ လိုင်၊ ယဝ်ယဝ်။

ခင်းခေ၊ ခာင်းတောင်း ပီး 77, 78 တေ၊ 80 ပီးထိုင်းခဲမူးခဲ မခင်းမီးလွင်းတောင်းလက်၊ လံးလူင်မူး
ဂူးလံးမိမ်းယဝ်။ (ဂ) ဂူခင်းခေခေ၊ တံးဂူးတီး၊ လံးမူးဂူပ်ထွင်းခေသေ မီးလွင်းလူင်လိင်းပွင်၊ လွင်ခိုင်
လိက်တံးတိုင်းလိုင်မူး။ (ခ) ဂေါလိက်လံးခေခေ၊ ခေခေ မေထွင်းထီမ်ခင်းသိုပ်၊ ခေခေမူး။ (င) ဂူခင်းခေခေ၊ တံး
ဂူးတီး၊ လံးမီးတောင်းဂူပ်ပိုင်းထွင်းထီမ်ခေခေ လိုင်တိုင်းသေမိုင်းဂပ်၊ မူး၊ ပီခပ်ဂိုင်းလွင်ခေခေ၊ မူး။ (ထ)
ပိုင်လူင်မခင်းသမ္ပ လွင်းဇိမ်းပီးမိုင်းတံးခဲ လံးခိုခင်းဂိုတ်၊ ပီခပ်တူပ်ပီခပ်လွ်မူးယဝ်။ ပီး 1978 ခေ၊ ပီးမိုင်း
တံးကခပ်ဂိုတ်းတီး၊ “မာခင်းဂုခေခေ” ကိုင်၊ ဝခေ၊ ယိခေ၊ လေးဝိုင်းသီ၊ သိုင်၊ မိုင်းတံးပွတ်းလောင်းခေခေ
လံးပီခပ်မူး ပီးမိုင်းတံးကွန်တောင်းပိုခင်းသုတ်း ကခေဂူခင်းဂူးတီး၊ ဂူးလံးလံးဝိုင်းခပ် မူးခိုခင်း၊ ဂွတ်၊ ထိုင်
ခေသေပိုခေသုတ်းခေခေယဝ်။ ပီခပ်ပီးမိုင်းတံး ကခေပုဂ်းတွင်၊ ပခပ် ဂူးဂူခင်းတံးဂူးတီး၊ မေဂူလက်
ပီးမိုင်းတံးသေ ခွဲ၊ ခိုင်ဂိုတ်းပီးမိုင်းတံးမူးခေခေဂူးလွ်ယဝ်။ ခွပ်းဂူး ခွပ်းခေ ခွပ်းခေ ခွပ်းယိမိုင်း ကခေကပ်မူး
ခင်းပွင်းခေခေ ကီးသင်ဂူး၊ ကမ်းလံးကပ်မိုင်းခိုခင်း၊ ကပ်ပီခပ်ခွပ်းခေခေ၊ ပိုတ်၊ လိငါမ်းခေခေယဝ်။ ဂူခင်း
မူးပွင်းဂူး ခေတ၊ ကပ်ယခေ၊ ဂိုင်၊ မာခင်းတလေး၊ မေ၊ ပီ၊ တိတ်၊ ခေ၊ ဇိမ်း၊ တူင်း၊ ဂူ၊ ထိုင်းခဲ မူးဂူးတီး
တီးယဝ်။ ပီခပ်ပွင်းလူင်သမ်ခိုခင်းသမ်ခေ ကခေပွင်းခေသိုင်၊ မူခင်းသိုင်း တွခေ၊ သူးဂူး လေးထွတ်၊

မိန်းမခင်းယဉ်။ ကခင်းလာ၊လုံးလို့ သမ္မိလုံးမီးမား ပာင်ဗိုင်းဗွခင်းလီငါမ်းသေကမ်း၊ရား။ ပပိုခင်းလိင်း၊
တံး “မ” ရှားတူင်ရား၊ လုံးရှိုတ်းကွင်း၊ ပိုခင်းကွင်း၊မား ပိုခင်းလုံးမိုခင်း၊ပပိုယူ၊တေ့တေ့ယဉ်ကား။

ဝိး 1982, 83, 84 ထိုင်းခုံများ၊ ပာင်သွခန်လိက်တံး သိုပ်,ဝတ်,ရှင်းထိုင် မိုင်းလွတ် မိုင်းပိုင်းရှင်း
တီးတီးယဝ့်။ ပာင်သွခန်တီးကိုင်ပာင်လူင် သခန်ခန်း၊ ပာင်သွခန်တီး၊ ငလွပ်လူင်၊ ပာင်သွခန်တီးတူင်းကျူ၊
ထိုင်းခုံယဝ့်။ ခာင်းတောင်းထိုင်းခုံသမ့် ပီခန်ခာင်းကခန်လံးရှူပုံထူင်း တောင်းယာပ်,ဗိုတ်, ခင်းခေးကခန်မေု
သွခန်ခလး လွင်းလှိုင်တီးကျူခမးရှူခင်းတင်းလံးမးဗွင်းယူယဝ့်။ လိက်လံးသံလှိုင်ခိုင်း၊ သီခင်းတင်း၊
မွတ်,မံ, ငဝ်း၊ သခန်လွတ်သွမ်,၊ မွတ်,မွ်,၊ ရိုင်းလှိုင် ထိုင်းခုံကျေး၊ ပီခန်ပိုခင်းကွတ်,မး သိုပ်,သိုပ်,သံသံယဝ့်။

ဇိဝ်မး ပီး 1986, 87, 88 ထိုဝ်းခွံ လင်,ရှိုတ်းပင်ဇိုဝ်းဗွခွံမေုသွခွံ တီးပွတ်းတံးဝိုင်းရှားလူင်
 သေ ဧတ,တင်းပခွံပင်သွခွံလိတ်းတံးမး တျ,သမ်ပီးထတ်းခခွံ။ ကပ်တင်းလွတ်းထိမ် တီးကေပင်း
 လူင်၊ လံးဗျး၊ မူ,လေး၊ ခခွံခမ်းသေ ရှိုတ်းမးယဝ်း။ တီးခွံ လံးရှိုတ်,ကွတ်,ပခွံမး မေုသွခွံလီ၊ မေုသွခွံ
 ဂတ်းခခွံ, ကခွံတေရှိုတ်းဂခွံခွံရှိုတ်း, ဗာဝ်းယာဝ်းခခွံလံးတင်းခခွံယူ,ယဝ်း။ လံးပိုခင်းကွတ်,ပပိုလူ တျ,
 ရှားရှိုတ်းဇိုခခွံ,ယူ,ယဝ်း။ လိတ်းလံးလီင်းရှာခခွံ၊ လိတ်းသံလီင်းထိုခခွံ၊ ကခွံဝုးခခွံကျး ပီခခွံကွတ်,ခခွံ
 ထုတ်းဗာဝ်းထိုဝ်းခခွံ တင်းခခွံလံးတေယူ,ယဝ်း။

ကပ်ပီး ၁၉၈၇ လိုင်းခုံမား လာဂ်းကိတ်၊လိဂ်း မွန်၊ရှု၊သွဏ်းလီင်ကျေး ထွဏ်းသာင်းပခ် ရာခ်လိဂ်း တံးမား တင်းဆမ်ယူ၊ယဝ့်။ ဝါးလင် ၁၉၉၃ စတု ရှိတ်းကွဂ်၊ပခ်ပဝ့်လိဂ်းတံး ရူးမိဂ်းမိဂ်းမား တင်းဆမ်လံ၊ ယူ၊တော့တော့ယဝ့်။

ဇီဝိဒ္ဓါးဝီး ၁၉၉၇ သမ္မိ တခွံထွမ်တင်းလူင်မိုင်းမားခင်းခပ်လင်, သမ္မိပိုတ်,ဗုရုတ်, ပာင်ဗိုင်းဗွခွံ တီးဝိုင်းလှိုဝ်,သေ သိုဝ်,လူင်းပာင်သွခပ်လိန်းတံးပခပ်ဍု, ခွံးလေးဝိုင်း မိုင်းဂုတ်,၊ မိုင်းမိတ်,ဗလ, မိုင်းလူင် လိုဝ်းခွံမားဗလ, မေ့သွခပ်ဂုခင်းမ္မိ,ခပ်ဍု, နိုခင်းလံးသိုဝ်,ကုတ်,ပိခပ်မားထီင်း လုတ်,မ္မိ,မ္မိ,ယဝ်။

ခင်းပီး 1998, 1999, 2000, 2001 ထိုဝ်းခံ တီးလေးဝ်း တားခီးလိက်၊ စိုင်းတုင်ကျေး၊ ပိခပ်ပာင်
 သွခပ်လိက်၊ မူး ရူးတီးတီးယူယဝ်။ ပိုင်လူင်မခင်း ပီး 1999 သမ့် ပိခပ်ဂိုတ်းပာင်သွခပ် တီးမိုင်းတံးခွခပ်၊
 ရာင် ခင်းလေးဝ်းမိုင်းယံ၊ တာင့်ယာခင်း၊ သီ၊ ပေး၊ လားသိပ်၊ ထိုဝ်းခံယဝ်။ ဧတ၊ ငဝ်းဂိုတ်းပာင်ဗိုင်းဗွခပ်
 တီးဝ်းဂုင်းကျေး၊ မခင်းလာင်ယဝ်။ မေ့သွခပ်ရူးတီးတီး၊ မူးခိုခင်းဂွတ်းပခပ်ဂိုင်းပိခပ် 450 လိုင်ယဝ်။ ပိခပ်
 ပီးကခပ်မေ့သွခပ်ပာင်လိက်၊ တံး ခပ်သေပိုခင်းထီးသုတ်း ခင်းပိုခင်းလိက်၊ လံးတံး ပီးခိုင်ယဝ်။ သမ့်ပိခပ်
 ပီးဗုတ်၊ ပိုင်ပခပ် တားပာင်ဗိုင်းဗွခပ်လေး၊ တမ်းတင်းလံး၊ ရာခပ်ဂိုင်းဂိုခင်းမိုင်းခေးကျေးထွေးယဝ်။ ဧတ၊ ကပ်
 ပီး 1999 ခင်းခံမူး ပာင်သွခပ်လေး၊ ပာင်ဗိုင်းဗွခပ်လိက်၊ တံးကျေး၊ လံးသိုင်၊ မီးမူးရူးတီးတီးလေး၊ ထင်၊ လံး
 တတ်းဗီဝ်ပာင်ဗိုင်းဗွခပ် လေးမိုင်းခာင်လွဲမူးယူယဝ်။ မိုခပ်ခပ်၊ တီးလေးတွခင်းမိုင်းယာင်း (2008-
 2009) ခံ လံးပူးမူး လေးဝ်း မိုင်းခွင်း၊ ခပ်တီး၊ ဝ်းမိုင်း၊ တားမာန်၊ ခာမ်၊ ဗာဂာခပ်၊ သိုင်းတွင်း၊ သိုက်၊ မူး၊
 ခွင်လိုင်၊ ပာင်းပေး၊ ထိုဝ်းခံမူးသေယဝ်။ တီးပာင်ဗိုင်းဗွခပ် လေးတွခင်းမခင်းမုတ်၊ 1998 တေး၊

လင်းလင်း

2007, 2008, 2009 သိုပ်,မးတော့,လင်,ခန့် ကခန့်ဂိုတ်းတီး ရှမ်းပပး၊ ရှမ်းမာ်,ရှာတ်,လေး၊ ရှမ်းလေးခန့် ပးမး လေးဝိုင်းမိုင်းမွတ်,၊ မခခးလေး၊ ရှမ်းဂူး၊ ရှာတ်,သု လိုဝ်းခန့်သေခွတ်းကမ်း,ဂူး တိုတ်းတီးပးလံး၊ ဝိုင်းမွတ်,၊ သင်,လှိုင်,၊ တူးလေး၊ (မိတ်းလီးခေး၊ လေးခေးလှိုင်) ခပ်သေ ရှေးမခခးမူဝ်,၊ ရှေးခခ့်ကခခး၊ ရှေးခခ့်လံး၊ ရှေးမိုင်းမွတ်,၊ ရှေးမခခးလေး ခပ်သေ လံးမီးလင်းလင်းလံး ကခခးမခခးဂိုတ်း,မးယူ,ယဝ်။ တီး ထုတ်မခခးခေး လံးဂိုတ်းသင်,မးတီး လေးတွခခးမူ,လေး (2004)၊ ရှိုင်,မူ,လေး (2009)၊ လေးဝိုင်း ခခ့်ခမ်း (2009)၊ ရှိုင်,သိုပ်,ဂပ်,မခခး (2003) လိုဝ်းခန့်သေယဝ်၊ ရှေးရှိုင်,လွတ်ရှိုင်သိုပ်၊ ရှေးမိုင်းဝခခး၊ ရှေးခခ့်ကခခး၊ ရှေးပင်,သံး၊ ရှေးလေးလခခ့် ခပ်ထိုဝ်းခန့် သေခွတ်းကမ်း,ဂူး လင်းခခ့်,ရှမ်းလံးယိုင်းတံး ရှေး လင်းလင်း ကိတ်,ခေး,ရှမ်းခခ့်,ခပ်ခေး ကွခခးခပ်,ပး ခိုခခး,ရှမ်းထိုင် တင်းယို,တင်းခခ့်လေး၊ ပင်သွခခ့် ကခခးဂိုတ်းတီးခခ့်ခမ်း (2009) ခပ် ပေးလံးမီးရှမ်း ရှမ်းခိုခခး,ရှမ်းလိပ်,ရှမ်း 560 ပံးခခ့်,ယဝ်။ ပင် ဗိုင်းခခ့် တီးလေးတွခခးလေးသိုပ်, (2002-03) ကခခးဂိုတ်းတီးဝတ်းမခခး၊ တီးလေးရှာ (2003)၊ လေးဂိုပ်, (2001-02)၊ ရှိုင်မိုင်း (2004-05) လေး၊ မိုင်းပံး (2002)၊ မခခးလေး (2005) လိုဝ်းခန့် ရှမ်းပး ရှိုင်,မိုင်းယေ (2001, 2002, 2003, 2009) လိုဝ်းခန့်ခေး လံးလေးထွတ်,ထိုင် ရှေးရှိုင်,ရှေးလွတ် ခခ့် လေးတွခခးရှမ်းယူ,ယဝ်။

ပင်ဗိုင်းခခ့် ကခခးဂိုတ်းတီး လေးဝိုင်းမိုင်းဂုတ်, (2001, 02, 03)၊ မိုင်းမိတ်, (2005) လိုဝ်းခန့် ခပ်ခေး လံးသိုပ်,ဂိုတ်းမးတော့, သခခ့်,ဝိုင်းသေ လံးတမ်းလိုဝ်းခခ့်လိပ်,လံးတံးပံးခခ့်ယူ,ယဝ်။ ပင် ဗိုင်းခခ့် ကခခးဂိုတ်းတီးလေးတွခခးရှမ်းခေး (2002-2009) သိုပ်,မးတော့,လင်,ခန့်ခေး ရှမ်းပးပခခ့် လေးဝိုင်းရှိုင်ပင်,ပင်,ရှမ်း၊ ခခ့်ခပ်, မိုင်းခေး၊ သီ,ပေးရှင်မေး၊ တူးလှိုင် ခခ့်လခခး လိုဝ်းခန့်သေ ပင် ဗိုင်းခခ့် ပင်,ရှမ်း (2001-2004)၊ ပင်ဗိုင်းခခ့် ရှင်မေး, (2003) တင်း ကခခ့်, (2001) သခ့်ရှမ်းလံး တီးတူင်းကိတ်,ထိုင်တီးလွတ်ခပ်မးလေးခခ့်,ယဝ်။ ပင်ဗိုင်းခခ့်ခေးသိုပ်, (2000, 2001, 2002, 2005) ရှေး ပင်သွခခ့်လံးတော့, မိုင်းခိုဝ်, မခခးလံး၊ ခေးမခခး,ခေး၊ ခခ့်ယခခး၊ ရှမ်းသု, မိုင်းယခခ့် လိုဝ်းခန့်လွတ် ယူ,ယဝ်။ ပင်ဗိုင်းခခ့် ကခခးဂိုတ်းသင်, တီးမခခးလှိုင် မိုင်းယံ (1999-2009) ခေး ထွတ်,ပင်ပခခ့်လံး တီးမိုင်းတံးခခ့်,ရှင်သေ၊ ပင်ဗိုင်းခခ့် ခခ့်ခပ် ကိတ်,မခခးရှမ်း (2002-2009) ခေး သိုပ်,သံးထွတ်ခခ့် မိုင်းတံးခခ့်,ရှင် ရှမ်းတိုင်းခပ်လိပ်,မးယဝ်။ ပင်ဗိုင်းခခ့် ဝိုင်းတူခခးတီး (2004) ခပ်ခေး သခ့်သိုပ်,သံး ထွတ်ခခ့် မိုင်းတံးပွတ်းလခခး တွခခးဝခခးတူခခး ခခ့်, လွတ်ထွတ်, ပင်လွင်း၊ နှေးခခ့်, မိုင်းပံး၊ ထွတ်, - လခခး၊ ထုတ်ခခ့်ရှမ်းယေးလေး ထုတ်ပင်,သိုပ်, လိုဝ်းခန့်ပခခ့်ပံးယူ,၊ နှေးခခ့်,သခ့် ရှေးလိပ်,လံး ပင် လှိုင်၊ လံးခေး၊ မိုင်းရှိုင်၊ ခခ့်လှိုင်၊ မိုင်းခခး၊ မွတ်,မံ, လိုဝ်းခန့်ပံးယူ,။ ပင်ဗိုင်းခခ့် လွတ်ခေး (လွတ်တံး လိ) တီးရှမ်း လိုဝ်းခန့်ခေး ပံးပးပံးခခ့်ကခခးဂိုတ်း၊ ကခခ့်ထုတ်ခခ့်ပင်ခခ့်ခခ့်သေယဝ်၊ ပခခ့်ရှမ်းပံး တူးရှမ်းလိပ်,တံး ရှမ်းခိုဝ်,ခေးပံးယူ,။ ပင်ဗိုင်းခခ့် ဝိုင်းရှင်တင် ပွတ်းကွတ်,ခခ့် (2005, 2009) ခန့် ခခ့်လမ်းလွင်းတေးတေး သိုပ်,ခေး,ရှမ်းတူလိပ်,တံးပံးခခ့် မိုင်းတံးပွတ်းကွတ်, ခေး,ကပ် တူးခီး

လိက်၊ မိုင်းဇီဝ်း၊ မိုင်းယွင်း၊ မိုင်းယာင်း၊ မိုင်းခက်၊ မိုင်းပိုင်း၊ မိုင်းတူခက်၊ မိုင်းသတ်၊ ထိုင်းခံတင်းသိုင်း၊ ရှိုး၊ မျးခိုတ်းမိုခပ်လံးခင်၊ ဂခင် တီးဂိုင်းတုင်သိုင်းသိုင်းယဝ်။ ပာင်ဗိုင်းဗွခေ် ကခင်ဂိုတ်းသင်းတီး၊ ပုင်၊ ပု၊ ခိမ်၊ ခေးဂွင်းမူးလေး၊ လေးဝိုင်းမိုင်းသတ်၊ ထိုင်းခံကျေး၊ ပိခင်ကခင်သတ်ဂိုင်းလိက်တံးပုံပခင် ခင်းခေးတင်းယာပ်၊ ဗိုတ်၊ ခခေ်ကျေး၊ ထုံးယဝ်။ ဝံးလိုခင်းလင်ခေ် ပာင်ဗိုင်းဗွခေ်မီးမျး တီးခင်းလေးမိုင်းခင်ခေ် လက်၊ လံးဝံ၊ လံးခိုခင်းပိခင်မျးလခေ်လေးမိုင်းသေ၊ ဗိုင်းဗွခေ်ပုပခင်လေးတွခင်း မခင်းမုင်၊ လေးခေး၊ မိုင်းယာင်း၊ ဝိုင်းမိုင်း၊ ထိုင်းခံသေဂွင်းကမ်၊ ရှေး သိုပ်၊ မီးထိုင်လခေ်လေးမိုင်း တီးလေးဝိုင်းဗေး၊ ကခေ် တင်းလေးဝိုင်းမိုင်းဂွင်းယူ။ တီးလေးတွခင်းဝိုင်းတုးလိုင်၊ ခခေ်ကျေး၊ လံးမီးပာင်ဗိုင်းဗွခေ်ယွ၊ လိုင်သေ၊ တိုင်းလေးဂိုင်း၊ ပု၊ ရှိုင်၊ မိုင်းယာင်းလိုင်ခပ်ကျေး၊ မျးခိုခင်းဂွတ်းထိုင်တီး၊ ဝိုင်းလိုင်၊ ယူ၊ ယဝ်။ လေးဝိုင်းခင်းခိပ်လေး၊ ရှေးလိုင်ခပ်ကျေး၊ ရှိတ်းပာင်ဗိုင်းဗွခေ်မျး ရှေးပီးယူ၊ ယဝ်။

ပာင်ဗိုင်းဗွခေ်မေုသွခင်လိက်လုံးတံးခေ် မခင်းပိခင်ကခင်ကခင်ထုတ်၊ ရှိတ်း၊ ကခင်လံး၊ ရှိတ်းပိခင်မျး တီးခင်းလိခင်မိုင်းခိုင်းတံး တု၊ လက်၊ ရှေးခိုင်းတံး ဝခင်းမိုင်းခေ်လေး၊ ဝခင်းမိုင်းခေး၊ ထိုင်းခခေ်ပုံတေး၊ တံးတင်းခခေ်ယူ။ ကခင်တေပွင်၊ လိုင် ကမ်၊ ပွင်၊ လိုင်ခခေ်တေ့ ယုမ်၊ ယမ်ပုံတု၊ မီးခခေ်ပွင်လေး၊ တုမေုတုလင်းသေ ကွင်းကျေးမေုတိုင်းတတ်း၊ ကပ်၊ မခင်း၊ ရှိုင်လိုင် မေုပွင်ပွင်လေး၊ ရှတ်းရှပ်ကခင်ခခေ်ဂွင်းယဝ်။ လုမ်းဗေးခေ် မခင်းလိက်လုံးခံပုယူ၊ တု၊ သေ၊ ရှိုင်။ ပိုခင်းလိက်လုံးတံး မီးမျးခခေ်၊ ခခေ်ယဝ်ကခင်တု၊ ခခေ်ပိခင်တု၊ တံး၊ ခိုင်းတံး ထိုင်းထုတ်၊ ရှေးခခေ် ရှိုးလံး၊ ရှေးထွမ်းယဝ်။ ဂမ်းခခေ်တေ့ လိုင်ပွင်လိုင်ခင်းခပ်ပခင်သုခင်၊ လိက်တံး ရှိုးလံးသွခင်းခင်းရှိုင်ခင်းယဝ်။ တံးမခင်းထိုင်းကျေး၊ ခတ်းလိုင်တင်းရှိုင်ခင်းတံးပုံယဝ်။ ရှုလင်းဂမ်းခခေ် တိုက်ဂွတ်၊ ဂံ၊ တုလင်းယူ၊ လံးလံးရှုလင်းယဝ်။ တေသိုပ်၊ ပံသိုပ်၊ ခိုင်ရှု၊ လိုင်ခခေ်၊ ရှိုင်ကခင်တု၊ ခခေ်ကျေး၊ မီးတီးခခေ်ထိုင်းမီးတင်းဗွ၊ ကခင်းခပ်လွခေ်လွခေ်ယဝ်။ ကခင်ခွဲ၊ ပခင်ရှိုးပုခေ် ပိုခင်းခခေ်ကခင်းပုံဂွင်းကမ်၊ ပိခင်၊ လိုင်ပွဲ၊ ရှု၊ ရှုလင်းကျေး၊ ကမ်၊ လံး။ မိုင်းလိုင်ပေးယုတ်ပုဂိုတ်းသင်းတုင်ထုပ် လိုင်၊ တေပိခင်ပိုခင်း၊ တေပိခင်ပိုခင်းသိုပ်၊ သံ။ တေပိခင်ပိုခင်း ကခင်လိုင်ခခေ်လံးတု၊ ပိုခင်းကမ်၊ တံ၊ ပိခင်ပိုခင်းကခင်ပွဲ၊ ပု၊ လိုင်သံ၊ ခိုင်းခိုင်းတေ့တေ့သေ၊ တေပိခင်ပိုခင်းကခင်မိတိုခင်းရှင်းလီ တု၊ တံးရှု၊ ခေးခခေ်လံးမျးယဝ်။ ရှိုးတံးမေုကွခင်ဂခင်ရှင်းခိုင်းပိုခင်း၊ ရှိုးကွခင်ဂခင်ပိခင်တံး မီးတိုခင်းတိုခင်းပိခင်ပိုခင်းရှင်းလီရှု၊ ခေးလံးသေဂမ်းလုလု။ ပိုခင်းဂီဝ်းလိက်လုံးတံး လိုင်ယဝ်တီးခခေ်သေဂမ်းခခေ်ခိုင်းခခေ်။ (ရှိုးသိုင်၊ တုလင်းတင်း ပိုခင်းလိက်လုံးတံးလေး၊ ခခေ်လီခင်းပိုခင်းတံးမျးလေး)။

*ခွပ်လိုင်တေး၊ မေုသွခင်လိက်လုံးတံး ကခင်ထိုင်းကွခင်ဂခင်ခတ်းလိုင်ရှိတ်းသင်းမျး ပခင်သိုပ်၊ ပခင် ရှေးကျေး၊ ရှေး တီးတီးထိုင်းခခေ်သေ။

မေုသွခင်လင်းလံးဗေး
(ခခေ်ခံးခခေ်ပခင် ပွတ်းကွခင်၊ တွခင်းခခေ်၊ သေ)
(တု၊ ပာင်သွခင်ပီးတံး ၇၁၁ ခေ်။) ဗေးကခင်

လင်းလင်းအေး

ဗိုလ်ကြီး-

၁. ပိုဆင်းသုံးမိုင်းမာဆင်း - ကပ်၊ ရာဆယ်ပျံသိမ်း။
၂. ပပ်ပွဲ၊ သုင်လိက်တံး - ကပ်၊ ပုဏ်၊ ပုဏ်၊ မိုင်းတံး။ 1959, 1960, 1961, 1963
၃. လွင်းထင်းယီဆင်း၊ ငွေ၊ ရှုဆင်း၊ ရှုဆင်း၊ မိုင်းမာဆင်း (တံး)။ 1968 လိုဆင်းထုဆင်း၊ ဆိုင်း
၄. လိက်၊ လုံးငါးဆင်း ကပ်၊ ဆင်းသင်း၊ ပိုင်တံး၊ လိက်တံး တာင်း၊ ထိုင် ကပ်၊ ဆင်းသင်း၊ လေးမိုင်းတံး။ (31.10.1969)
၅. ပိုဆင်း၊ ဆူးမေလိက်တံး - လင်း၊ ဆူးမေ၊ 1970
၆. ပိုဆင်း၊ ဆူးမေလိက်တံး မာဆင်း - ဗွာဆင်းသိင်။
၇. လိက်၊ ပိုဆင်း၊ ဖာဆင်း၊ ငွေ၊ လိ၊ ရှုဆင်း၊ မိုင်းမိုင်းတံး၊ ကပ်၊ မာဆင်း၊ ပိုဆင်း၊ ငွေ၊ လွင်းလိက်တံး၊ တူဝ်မေ၊ လိက်တံး၊ ငွေ၊ မေ၊ ရပ်၊ ငွေ၊ လိက်တံး။ မာ 2/85။ (3.7.1985)
၈. ဗိုလ်ကြီး၊ ပပ်၊ ရှုမိ။
၉. ပိုဆင်း၊ တိုဆင်း၊ ပိုဆင်းတံး တင်း လိက်၊ လုံးတံး၊ ဆင်း - လိုဆင်း၊ ရှုဆင်း၊ လုံး။
၁၀. လင်းတံး၊ ငွေ၊ တော၊ ထိုင် တံး။
၁၁. သိုဝ်၊ ဆင်း၊ ငွေ - ဆိုဆင်းသွံ။
၁၂. မာတင်း၊ တူဝ်၊ ...။
၁၃. မာတင်း၊ ရှုလုံး၊ ကပ်၊ လုံးတံး၊ ရှုလုံး၊ မိုင်း။ (ငွေ၊ တံး၊ ထုံး၊ မာဆင်း၊ ကိုင်း)
၁၄. ပိုဆင်း၊ လိက်တံး၊ တူဝ်ထုဝ်၊ ငွေ၊
၁၅. ပိုဆင်း၊ လိက်တံး၊ တူဝ်ထုဝ် (မိုင်းယူဆင်း-လားဆင်း)။
၁၆. ပိုဆင်း၊ မိုင်းဝင်း။ (တူဝ်ထုဝ်၊ ငွေ၊)
၁၇. ပိုဆင်း၊ မိုင်းသိမ်းဝိ။
၁၈. ပိုဆင်း၊ မိုင်းမာ။ (တူဝ်ထုဝ်၊ ငွေ၊)
၁၉. ပိုဆင်း၊ မိုင်းဝင်း။
၂၀. ပိုဆင်း၊ မိုင်းတံး။ (ငွေ၊ တိုဆင်း၊ တူဝ်ထုဝ်၊ ငွေ၊)
၂၁. ပိုဆင်း၊ မိုင်းမိုင်း။
၂၂. ပိုဆင်း၊ မိုင်းဆင်းမင်း။
၂၃. ပိုဆင်း၊ ငွေ၊ ကပ်၊ ရှုမိုင်း။
၂၄. ပိုဆင်း၊ ဝတ်၊ ပျံလိင်။

